AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ

№____

SOSİAL, İQTİSADİ İNKİŞAF

8

YANVAR-AVQUST

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 8
13 sentyabr 2019-cu il

2019-cu İLİN YANVAR-AVQUST AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADİ VƏ SOSİAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏRİ

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 50,9 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 3,0 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,6 faiz artmışdır.

Əlavə dəyərin 43,6 faizi sənayedə, 10,3 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 6,0 faizi tikintidə, 5,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 14,6 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 8,9 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 5145,1 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında 30,9 milyard manatlıq və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,0 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 15,2 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 70,0 faizi mədənçıxarma sektorunda, 25,1 faizi emal sektorunda, 4,2 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,7 faizi

isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda neft hasilatı 2,5 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 30,9 faiz artmışdır.

Emal sektorunda ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı 2,2 dəfə, hazır metal məmulatlarının istehsalı 80,1 faiz, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 78,0 faiz, içkilərin istehsalı 44,9 faiz, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 35,8 faiz, tütün məmulatlarının istehsalı 32,2 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 30,7 faiz, mebel istehsalı 30,4 faiz, kağız və karton istehsalı 26,7 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 26,6 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 24,4 faiz, qida məhsullarının istehsalı 15,7 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 12,0 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 4,6 faiz, tikinti materiallarının istehsalı 4,2 faiz, geyim istehsalı 8,1 faiz, neft məhsullarının istehsalı 1,6 faiz artmış, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 9,8 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 11,1 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 14,3 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 16,1 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 16,4 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı isə 34,5 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 3,3 faiz, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 8,5 faiz artmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2019-cu il vəziyyətinə 472,6 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Hazırda **kənd təsərrüfatı** bitkilərinin yığımı davam edir. Sentyabr ayının 1-nə kimi dənlilərin və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) 1039,5 min hektar əkin sahəsinin 1031,5 min hektarı biçilmiş və həmin sahələrdən 3229,0 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,3 faiz çox məhsul

götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektardan 31,3 sentner məhsul yığılmışdır. Bundan əlavə, məhsulu toplanmış 9,8 min hektar dən üçün qarğıdalı sahəsindən 57,5 min ton məhsul yığılmışdır.

Sentyabr ayının 1-nə kimi sahələrdən 1283,8 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz çox tərəvəz, 703,8 min ton (9,5 faiz çox) kartof, 427,9 min ton (14,9 faiz çox) bostan məhsulları, 382,4 min ton (5,6 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 56,5 min ton (49,4 faiz çox) üzüm, 580,8 ton (16,4 faiz az) yaşıl çay yarpağı, 31,4 min ton (48,7 faiz çox) günəbaxan, 19,6 min ton (78,3 faiz az) şəkər çuğunduru, 164,8 ton (5,0 faiz çox) pambıq və 3,5 min ton (19,4 faiz çox) tütün yığılmışdır.

Keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkidə ət istehsalı 3,0 faiz artaraq 332,6 min ton, süd istehsalı 1,5 faiz artaraq 1386,0 min ton, yumurta istehsalı 6,9 faiz artaraq 1242,2 milyon ədəd və yun istehsalı 1,5 faiz artaraq 15,4 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 643,7 ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,3 faiz çox barama istehsal olunmuşdur.

2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 6,2 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsullarının istehsalı 9,2 faiz, heyvandarlıq məhsullarının istehsalı isə 3,1 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **əsas kapitala** 8627,2 milyon manat məbləğində, yaxud 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5,4 faiz az vəsait yönəldilmişdir. Bu azalma neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların azalması ilə bağlı olmuş, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilən vəsaitin həcmi 5,7 faiz artmışdır. İstifadə olunmuş vəsaitin 5549,2 milyon manatı və ya 64,3 faizi məhsul istehsalı sahələrinə, 2242,7 milyon manatı (26,0 faizi) xidmət sahələrinə, 835,3 milyon manatı (9,7 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 6098,3 milyon manatını və ya 70,7 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 5756,9 milyon manatı və ya 66,7 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında 154,4 milyon ton yük, 1303,8 milyon sərnişin daşınmışdır. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 1,7 faiz, sərnişin daşınması isə 1,9 faiz artmışdır. Yüklərin 65,7 faizi avtomobil, 25,4 faizi boru kəməri, 6,2 faizi dəmir yolu, 2,6 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 88,2 faizi avtomobil, 11,5 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilmiş 1397,2 milyon manatlıq xidmətlərin 72,5 faizi əhaliyə aid olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi dəyər ifadəsində 17,6 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,0 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 24175,2 milyon manatlıq məhsul satılmış, xidmət subyektləri tərəfindən 5692,9 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 2,9 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 2,0 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 12218,1 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 11957,1 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri də nəzərə alınmaqla 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 19932,8 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 11499,1 milyon dollarını və ya 57,7 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 8433,7 milyon dollarını (42,3 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 3065,4 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2018-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 14,0 faiz, o cümlədən idxal üzrə

46,0 faiz artmış, ixrac üzrə isə 1,7 faiz azalmışdır. Real ifadədə dövriyyə 6,0 faiz, o cümlədən idxal 15,6 faiz, ixrac 1,2 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2018-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən faktiki qiymətlərlə 17,0 faiz, real ifadədə isə 12,8 faiz artaraq 1133,0 milyon dollar təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri** 2,6 faiz, o cümlədən ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri 3,3 faiz, qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri 1,3 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri isə 2,7 faiz artmışdır.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında muzdla işləyənlərin **orta aylıq nominal əməkhaqqı** 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,4 faiz artaraq 587,7 manat təşkil etmişdir.

2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **əhalinin gəlirləri** nominal ifadədə 6,4 faiz artaraq 36,9 milyard manat təşkil etmişdir.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında **dövlət büdcəsinə** 14810,3 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 14712,1 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 98,2 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2019-cu il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 13681,4 milyon manat təşkil etmiş, onun 11112,7 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 10,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2019-cu il avqust ayının 1-nə 8580,0 milyon manat təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata, 1 Avroya –

1,92 manata, 100 Rusiya rubluna – 2,61 manata bərabər olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında **əhalinin sayı** 46417 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2019-cu il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10027874 nəfərə çatmışdır.

Cədvəl 1

MAKROİQTİSADİ GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları, faktiki	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	**50 875,7**	**102,4**	**100,7**
o cümlədən qeyri neft-qaz ÜDM	30 383,1	103,0	100,9
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	**5 145,1**	**101,5**	**99,8**
Sənaye məhsulu, milyon manat	**30 912,7**	**102,0**	**101,9**
o cümlədən qeyri neft-qaz sənayesi	7 379,9	115,2	110,8
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	**8 627,2**	**94,6**	**87,2**
o cümlədən qeyri neft-qaz sektoruna	5 365,7	105,7	122,7
ondan qeyri neft-qaz sənayesinə	916,4	95,2	137,7
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	**5 206,7**	**106,2**	**104,2**
o cümlədən: bitkiçilik	2 649,7	109,2	105,8
heyvandarlıq	2 557,0	103,1	102,6
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	**154,4**	**101,7**	**101,2**
Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, milyon sərnişin	**1 303,8**	**101,9**	**101,3**
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	**1 397,2**	**117,6**	**107,6**
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	**24 175,2**	**102,9**	**102,7**
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	**5 692,9**	**102,0**	**102,8**
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	**14 810,3**	**105,2**	**130,5**
Dövlət büdcəsinin xərcləri, milyon manat	**14 712,1**	**109,1**	**119,1**
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	**98,2**	**x**	**x**
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	**36 861,6**	**106,4**	**109,1**
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	**3 727,8**	**105,5**	**108,1**

…ardı

A	1	2	3
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2019-cu il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	**8 580,0**	**106,6**	**117,3**
Kredit qoyuluşları, 2019-cu il 01 avqust vəziyyətinə, milyon manat	**13 681,4**	**112,4**	**94,6**
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	1 487,4	83,5	98,3
Orta aylıq nominal əməkhaqqı, manat	**587,7***	**108,4****	**103,7*****
İstehlak qiymətlərinin indeksi	**x**	**102,6**	**102,7**
Əhalinin sayı, 2019-cu il 01 avqust vəziyyətinə, min nəfər	**10 027,9**	**100,9**	**100,9**
Xarici ticarət dövriyyəsi[1], mlyn. ABŞ $			
faktiki qiymətlərlə	**19 932,8***	**114,0****	**135,6*****
müqayisəli qiymətlərlə	**x**	**106,0****	**100,7*****
o cümlədən: **ixrac**			
faktiki qiymətlərlə	11 499,1*	98,3**	137,3***
müqayisəli qiymətlərlə	x	101,2**	100,8***
ondan **qeyri neft-qaz ixracı**			
faktiki qiymətlərlə	1 133,0*	117,0**	113,5***
müqayisəli qiymətlərlə	x	112,8**	103,8***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	8 433,7*	146,0**	132,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	115,6**	100,5***

Qeyd:

* 2019-cu ilin yanvar-iyul ayları

** 2019-cu ilin yanvar-iyul ayları 2018-ci ilin yanvar- iyul aylarına nisbətən.

*** 2018-ci ilin yanvar- iyul ayları 2017-ci ilin yanvar- iyul aylarına nisbətən.

1) Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərinə dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin ümumi daxili məhsulu əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 2,4 faiz artaraq 50875,7 milyon manat təşkil etmişdir.

İqtisadiyyatın qeyri neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 3,0 faiz, neft-qaz sektorunda isə 1,6 faiz artmışdır.

ÜDM-in 43,6 faizi sənayedə, 10,3 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 6,0 faizi tikintidə, 5,9 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,8 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 14,6 faizi digər sahələrdə istehsal edilmiş, məhsula və idxala xalis vergilər isə ÜDM-in 8,9 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 5145,1 manata bərabər olmuşdur.

Cədvəl 2

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-avqust		2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
	2019	2018*	
Ümumi Daxili Məhsul	**50875,7**	**50345,8**	**102,4**
o cümlədən: Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	2996,9	2739,4	106,2
Sənaye	22200,6	23289,9	102,9
o cümlədən: mədənçıxarma sənayesi	18955,7	20330,2	101,5
emal sənayesi	2636,1	2371,6	114,0
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	511,3	497,8	103,3
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	97,5	90,3	108,5
Tikinti	3037,2	3268,1	91,2
Ticarət və nəqliyyat vasitələrinin təmiri	5216,3	4955,3	102,9
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	3250,4	3203,6	102,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	1287,0	1212,1	104,6
İnformasiya və rabitə	923,0	785,1	117,6
Digər sahələr	7453,1	6854,9	101,8
Məhsula və idxala xalis vergilər	**4511,2**	**4037,4**	**102,7**
ÜDM-in deflyatoru	**98,7**	**x**	**x**

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövrün yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir

Cədvəl 3

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektorlarında ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-avqust		2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
	2019	**2018***	
Ümumi Daxili Məhsul	**50875,7**	**50345,8**	**102,4**
o cümlədən:			
neft-qaz sektoru	20492,6	21867,6	101,6
qeyri neft-qaz sektoru	30383,1	28478,2	103,0

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövrün yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

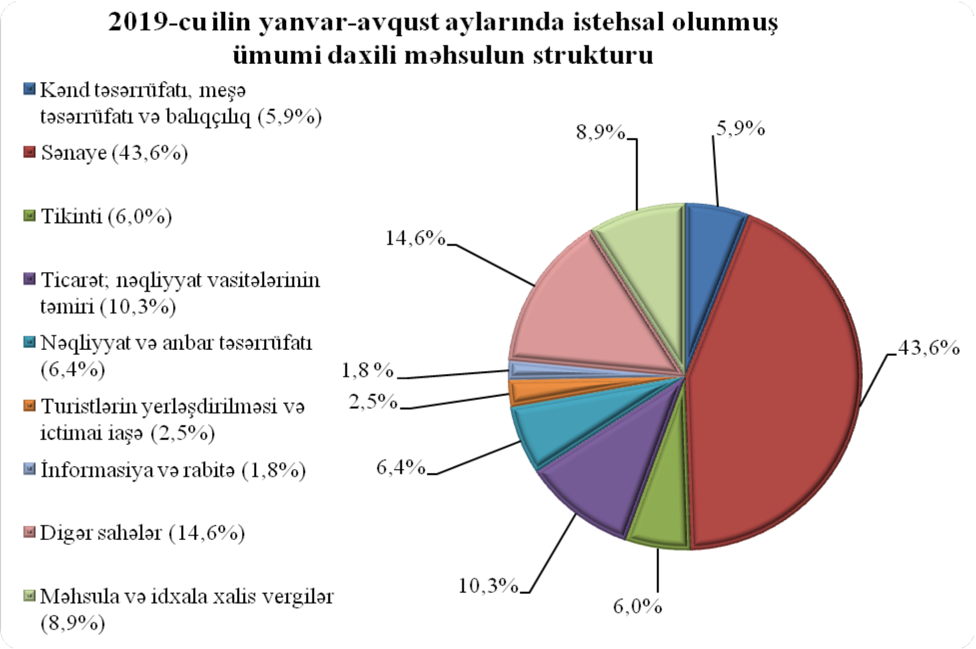

Sənaye

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 2,0 faiz artaraq 30,9 milyard manat təşkil etmişdir. Sənayenin qeyri neft-qaz sektorunda istehsal əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 15,2 faiz, neft-qaz sektorunda isə 0,3 faiz artmışdır. Sənaye məhsulunun 70,0 faizi mədənçıxarma, 25,1 faizi emal, 4,2 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,7 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 82,0 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 89,1 faizi sənaye məhsullarının istehsalı, 10,9 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
2018-ci il		
Yanvar	102,6	101,5
Fevral	89,9	101,4
Mart	104,9	102,0
Aprel	98,8	100,9
May	110,8	100,7
İyun	100,6	101,0
İyul	95,4	100,7
Avqust	99,5	101,9
Sentyabr	94,1	102,0
Oktyabr	95,3	101,5
Noyabr	106,9	101,4
Dekabr	103,8	101,5
2019-cu il		
Yanvar	104,4	103,4
Fevral	92,1	104,6
Mart	103,1	104,4

…ardı

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
Aprel	90,7	102,2
May	118,1	102,2
İyun	99,2	101,8
İyul	99,3	102,2
Avqust	95,8	102,0

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 sentyabr 2019-cu il vəziyyətinə 472,6 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 0,6 faizi Naxçıvan Muxtar Respublikasının, 47,9 faizi Bakı, 27,2 faizi Gəncə, 6,4 faizi Sumqayıt, 4,5 faizi Şirvan, 0,1 faizi Mingəçevir şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 77,1 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 21,6 milyard manat olmaqla, əvvəlki ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən 0,3 faiz artmışdır.

Sahənin əsas məhsulu olan xam neftin əmtəəlik hasilatı 25,1 milyon ton, əmtəəlik təbii qazın hasilatı isə 15,9 milyard kub metr təşkil etmişdir. Neft hasilatı 2,5 faiz azalmış, qaz hasilatı isə 30,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 5

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	25 172,9	97,6	173,2
ondan əmtəəlik	25 119,8	97,5	173,2
Təbii qaz, milyon kub metr	23 074,1	118,1	-
ondan əmtəəlik	15 864,9	130,9	-
Metal filizlərinin hasilatı			
Mis filizləri və konsentratları, ton	1 302,0	149,0	447,0
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	4 866,1	113,0	282,0
o cümlədən : qızıl	2 405,5	107,2	154,6
gümüş	2 460,6	119,3	127,4
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
Tikinti qumu, min ton	560,8	81,8	4,6
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	182,7	128,1	-
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı, min ton	546,7	47,7	3,9
Duz, min ton	46,7	110,2	0,2
Bentonit, min ton	168,7	127,0	189,6
ondan əmtəəlik	156,0	127,0	189,6
Gips və anhidrit, min ton	200,3	108,4	12,4

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

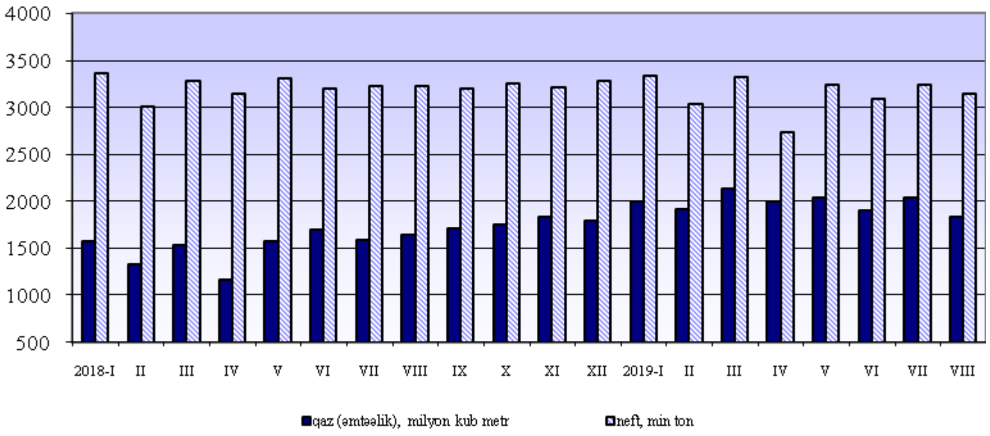

Emal sənayesi

Emal sənayesində yanvar-avqust aylarında 7553,2 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

Cədvəl 6

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2018-ci il		
Yanvar	101,7	102,7
Yanvar-fevral	99,6	99,9
Yanvar-mart	104,3	106,9
Yanvar-aprel	105,3	108,0
Yanvar-may	106,1	109,0
Yanvar-iyun	108,6	111,8
Yanvar-iyul	109,4	113,7
Yanvar-avqust	111,9	114,2
Yanvar-sentyabr	112,1	113,5
Yanvar-oktyabr	110,1	112,5
Yanvar-noyabr	107,6	110,6
Yanvar-dekabr	108,0	110,8

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2019-cu il		
Yanvar	111,9	120,3
Yanvar-fevral	115,3	122,6
Yanvar-mart	115,4	122,2
Yanvar-aprel	112,3	119,9
Yanvar-may	113,0	120,5
Yanvar-iyun	113,5	120,7
Yanvar-iyul	114,5	120,8
Yanvar-avqust	114,0	120,0

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

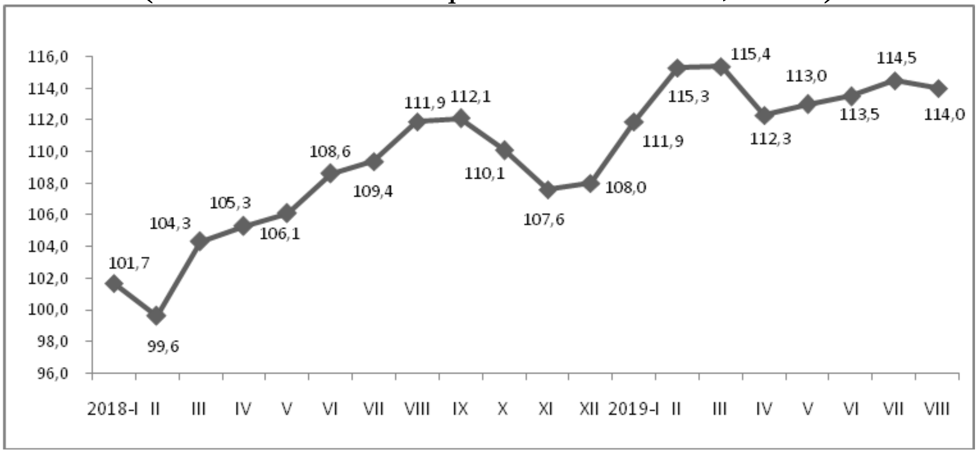

Cədvəl 7

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, min manat*	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Emal sənayesi –cəmi	**7 753 197,8**	**114,0**
o cümlədən: qida məhsullarının istehsalı	2 258 583,8	115,7
içki istehsalı	319 823,0	144,9
tütün məmulatlarının istehsalı	77 448,8	132,2
toxuculuq sənayesi	178 479,0	135,8
geyim istehsalı	78 237,9	108,1
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	13 937,0	83,6
mebeldən başqa ağacın emalı və ağacdan məmulatların istehsalı	58 197,2	224,2
kağız və karton istehsalı	69 410,1	126,7
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	81 300,7	112,0
neft məhsullarının istehsalı	2 139 850,1	101,6
kimya sənayesi	426 851,0	130,7
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	1 355,1	90,2
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	254 786,3	124,4
tikinti materiallarının istehsalı	517 057,5	104,2
metallurgiya sənayesi	339 524,8	83,9
hazır metal məmulatlarının istehsalı	156 563,2	180,1
kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	47 109,3	178,0
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	105 669,9	88,9
maşın və avadanlıqların istehsalı	130 866,4	104,6
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	67 783,5	65,5
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	5 565,2	85,7
mebellərin istehsalı	61 638,4	130,4
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	53 068,0	115,3
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	310 091,7	126,6

*) ev təsərrüfatlarında sənaye məhsulu istehsalının, habelə hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkar kimi sənaye sahəsində fəaliyyət göstərənlərin işinin qiymətləndirilməsi də nəzərə alınmaqla

Əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə içki istehsalında 44,9 faiz, tütün məmulatlarının istehsalında 32,2 faiz, qida məhsullarının istehsalında isə 15,7 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından qənd və şəkər tozu istehsalı 77,8 faiz, kolbasa məmulatları 46,5 faiz, qaymaq və xama istehsalı 21,7 faiz, cem və marmeladların istehsalı 12,5 faiz, üzlü süd istehsalı 2,8 faiz, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 15,5 faiz artmışdır.

Cədvəl 8

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
2018-ci il			
Yanvar	99,0	75,2	2,8 d.
Yanvar-fevral	93,3	81,0	3,4 d.
Yanvar-mart	92,8	96,9	2,8 d.
Yanvar-aprel	94,9	96,4	2,7 d.
Yanvar-may	94,9	95,5	2,6 d.
Yanvar-iyun	96,9	105,6	3,4 d.
Yanvar-iyul	97,6	109,0	2,9 d.
Yanvar-avqust	99,0	109,3	2,6 d.
Yanvar-sentyabr	99,4	111,4	2,5 d.
Yanvar-oktyabr	100,0	110,6	2,5 d.
Yanvar-noyabr	101,0	108,3	2,2 d.
Yanvar-dekabr	101,3	112,2	2,7 d.
2019-cu il			
Yanvar	114,3	148,9	66,5
Yanvar-fevral	123,2	163,4	67,9
Yanvar-mart	126,8	178,8	107,2
Yanvar-aprel	121,8	157,1	121,1
Yanvar-may	120,5	159,8	114,9
Yanvar-iyun	120,0	165,2	114,2
Yanvar-iyul	118,3	152,2	125,1
Yanvar-avqust	115,7	144,9	132,2

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

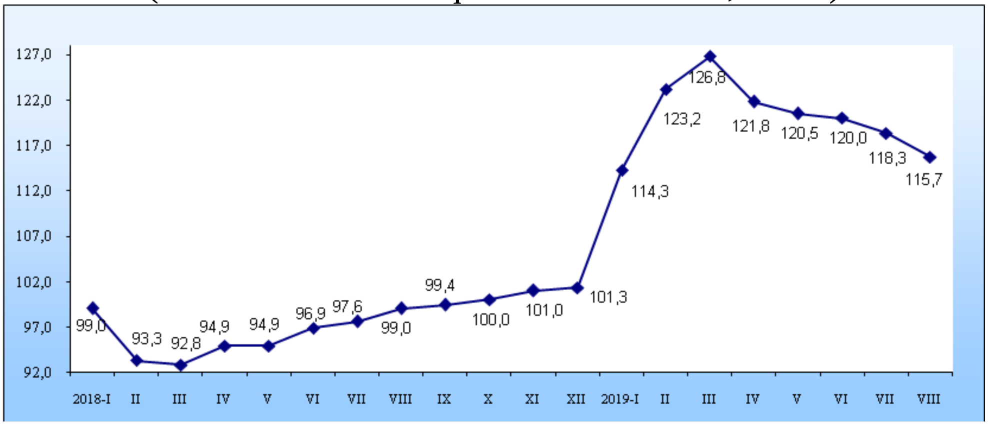

Cədvəl 9

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin istehsalı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Ət (quş əti daxil olmaqla), min ton	213,2	102,7	-
Kolbasa məmulatları, ton	5 191,7	146,5	3,2
Üzlü süd, min ton	630,2	102,8	-
Qaymaq və xama, ton	3 857,6	121,7	-
Pendir və kəsmik, ton	33 960,5	101,9	49,8
Kərə yağı, ton	15 743,6	99,5	3,7
Cem və marmeladlar, ton	56 405,5	112,5	7 045,1
Duru bitki yağları, ton	33 244,0	97,3	1 322,4
Marqarin, ton	28 426,3	91,4	-
İnsanın qidalanması üçün yararlı olan duz, min ton	45,0	110,3	1,4
Qənd və şəkər tozu, min ton	190,1	177,8	13,8
Çörək və çörək-bulka məmulatları, min ton	837,6	101,7	-

…ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
İçki məhsulları			
Şampan şərabı, min dkl	0,5	50,0	3,1
Araq, min dkl	1 223,9	4,1 d.	170,1
Brendi (konyak), min dkl	13,5	113,4	11,7
Üzüm şərabı, min dkl	403,2	41,3	1 004,1
Pivə, min dkl	3 720,0	103,2	267,8
Likörlar, min dkl	181,9	2,7 d.	24,5
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	19 270,1	115,5	589,2
Tütün məmulatları			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	3 467,5	2,1 d.	1 064,0
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	3 237,0	137,0	1,1

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 270,7 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 35,8 faiz, geyim istehsalında 8,1 faiz artım, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalında isə 16,4 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Cədvəl 10

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2018-ci il			
Yanvar	173,9	47,7	3,2 d.
Yanvar-fevral	165,8	51,7	4,7 d.
Yanvar-mart	153,2	74,8	185,1
Yanvar-aprel	162,6	112,0	191,4

…ardı

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
Yanvar-may	161,4	111,4	195,6
Yanvar-iyun	164,1	110,3	156,9
Yanvar-iyul	164,2	100,7	154,4
Yanvar-avqust	163,0	100,5	154,0
Yanvar-sentyabr	153,3	101,6	142,7
Yanvar-oktyabr	148,8	100,0	135,6
Yanvar-noyabr	142,4	97,9	128,3
Yanvar-dekabr	142,4	98,3	123,3
2019-cu il			
Yanvar	156,9	67,7	101,5
Yanvar-fevral	149,6	72,9	60,2
Yanvar-mart	161,4	71,1	64,0
Yanvar-aprel	148,1	110,2	70,5
Yanvar-may	147,4	99,9	72,3
Yanvar-iyun	151,2	103,3	102,0
Yanvar-iyul	140,9	105,6	88,6
Yanvar-avqust	135,8	108,1	83,6

Cədvəl 11

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq lifi, ton	50 420,6	152,1	5 110,7
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	12 072,9	108,2	1 200,5
Pambıq iplik, ton	22 207,2	139,2	1 619,9
ondan əmtəəlik	22 207,2	141,7	1 619,9
Pambıq yataq ağları, min ədəd	475,1	162,3	1,9
Xalça və xalça məmulatları, kv.m	1 832,0	191,9	2 898,8

…ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Geyim istehsalı			
Üst trikotaj, min ədəd	86,1	70,2	1,9
Alt trikotaj, min ədəd	369,5	136,8	24,9
Corab məmulatları, min cüt	1 764,3	114,6	5,5
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat və peşə komplektləri, min ədəd	353,6	177,4	4,5
Kişi və ya oğlanlar üçün pambıqdan və ya kimyəvi liflərdən hazırlanan istehsalat pencəkləri və bleyzerləri, ədəd	1 670	0,9	4 370
Qadın və ya qızlar üçün kostyum və komplektlər, ədəd	1 438	57,6	-
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Dəri, min kv.m	39,6	96,4	140,0
Aşılanmış xəz dərilər, min kv.m	30,4	27,1	30,4
Ayaqqabı, min cüt	128,8	76,5	20,0

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 2139,9 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 1,6 faiz artmışdır. Neft məhsullarından sürtkü yağlarının, neft bitimunun, ağ neftin, neft koksunun istehsalı azalmış, avtomobil benzininin, yanacaq mazutunun, dizel yanacağının, neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzinin istehsalı artmışdır.

Cədvəl 12

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	818,2	101,4	25,8
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	184,6	121,9	-
Ağ neft, min ton	406,2	97,2	61,4
Dizel yanacağı, min ton	1 450,2	106,5	94,4
Yanacaq mazutu, min ton	76,8	150,9	6,4
Sürtkü yağları, min ton	13,4	15,5	10,9
Neft bitumu, min ton	163,1	84,7	18,2
Neft koksu, min ton	168,5	97,1	15,6

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 683,0 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhsul buraxılışı kimya sənayesində 30,7 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalında 24,4 faiz artmış, əczaçılıq məhsullarının istehsalında isə 9,8 faiz azalmışdır.

Əsas kimya məhsullarından lak-boya məmulatlarının istehsalı 81,9 faiz, propilen istehsalı 62,7 faiz, etilen istehsalı 16,4 faiz, yod istehsalı 5,6 faiz, polietilen istehsalı 3,1 faiz artmışdır. Plastik boruların istehsalı 6,7 dəfə, butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatların istehsalı 2,9 dəfə artmışdır.

Cədvəl 13

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2018-ci il			
Yanvar	98,7	3,1 d.	71,7
Yanvar-fevral	106,3	2,0 d.	55,1
Yanvar-mart	106,2	78,1	59,5
Yanvar-aprel	101,6	78,0	66,9
Yanvar-may	99,2	103,7	71,7
Yanvar-iyun	100,4	100,3	80,7
Yanvar-iyul	98,7	101,2	88,0
Yanvar-avqust	101,0	120,2	90,4
Yanvar-sentyabr	107,8	96,4	97,2
Yanvar-oktyabr	103,8	87,1	100,1
Yanvar-noyabr	98,5	82,9	106,2
Yanvar-dekabr	101,4	84,9	114,0
2019-cu il			
Yanvar	135,4	75,6	163,3
Yanvar-fevral	133,2	126,8	164,0
Yanvar-mart	132,6	144,0	159,3
Yanvar-aprel	131,2	154,2	128,7
Yanvar-may	130,4	116,8	132,8
Yanvar-iyun	130,4	105,7	130,8
Yanvar-iyul	130,4	101,3	127,2
Yanvar-avqust	130,7	90,2	124,4

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

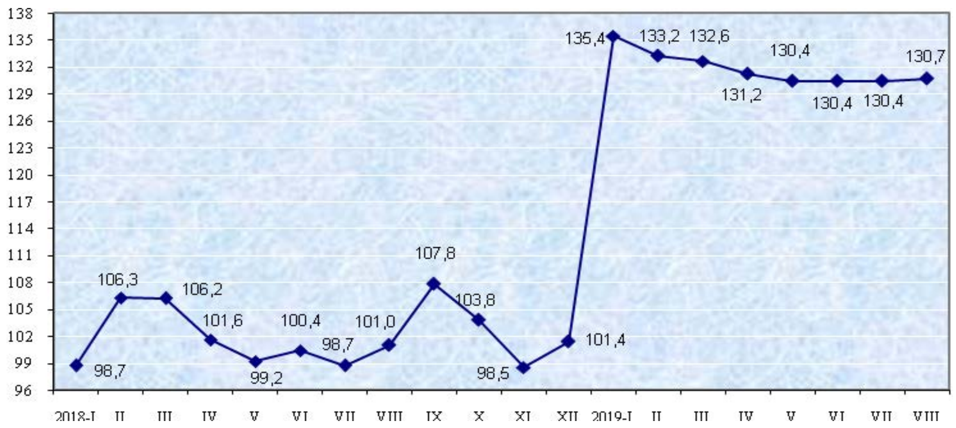

Cədvəl 14

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Azot, min kub m	15 218,7	94,6	59,8
ondan əmtəəlik	696,0	44,8	59,8
Yod, ton	127,2	105,6	3,3
Oksigen, min kub m	2 280,7	67,1	43,4
ondan əmtəəlik	2 237,9	68,6	43,4
Propilen, min ton	67,7	162,7	2,2
ondan əmtəəlik	67,5	192,6	2,2
Polietilen, min ton	76,7	103,1	6,6
Etilen, min ton	89,2	116,4	-
Metanol (metil spirti), min ton	277,4	3,2 d.	22,5
Lak-boya məmulatları, ton	15 654,9	181,9	1 628,1
Sair üzvi kompozisiya həllediciləri və durulaşdırıcıları, ton	16 710,8	155,7	50,4

…ardı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	6 640,8	96,5	3 977,4
Bərk polipropilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	2 211,1	93,2	211,6
Məsaməli polistirol lövhələr və zolaqlar, ton	863,3	118,2	-
Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	9 841,0	2,9 d.	3 970,2
Plastik borular, borucuqlar və şlanqlar üçün fitinqlər, ton	481,8	6,7 d.	163,8
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			
Tərkibində digər antibiotiklər olan, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan dərmanlar, min manat	27,4	63,3	15,7
Tərkibində qarışıq və ya xalis məhsullar olan, digər qruplara daxil edilməyən, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan sair dərmanlar, min manat	319,8	74,4	131,4

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri 4,2 faiz artaraq 517,1 milyon manat təşkil etmişdir. Tikinti kərpicinin istehsalı 47,7 faiz, tikinti əhənginin istehsalı 54,0 faiz, hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 16,9 faiz artmış, sementin istehsalı 1,1 faiz, betondan yığma tikinti konstruksiyalarının istehsalı 54,8 faiz, tikinti gipsinin istehsalı 81,6 faiz azalmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 15

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sement, min ton	2225,3	98,9	73,2
Tikinti gipsi, min ton	7,0	18,4	2,4
ondan əmtəəlik	6,9	96,2	2,4
Tikinti əhəngi, min ton	30,1	154,0	2,7
Sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpicləri, min ton	67,9	122,2	45,1
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub metr	29,2	45,2	5,5
Asfalt, min ton	207,4	104,5	-
Tikinti kərpici, min kub metr	276,2	147,7	16,2
Hörmə üçün hazır beton qarışığı, min ton	1118,6	116,9	-
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	23917,4	120,5	352,0

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində yanvar-avqust aylarında 496,1 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində 80,1 faiz artım, metallurgiya sənayesində 16,1 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Dövr ərzində sahə üzrə 15556,4 ton (3,1 dəfə çox) qara metallardan sair konstruksiyalar istehsal edilmişdir.

Cədvəl 16

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində indekslərin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2018-ci il		
Yanvar	96,2	181,5
Yanvar-fevral	90,0	167,0
Yanvar-mart	111,5	246,4
Yanvar-aprel	114,2	219,9
Yanvar-may	118,4	204,1
Yanvar-iyun	115,0	164,1
Yanvar-iyul	114,3	128,2
Yanvar-avqust	113,4	118,2
Yanvar-sentyabr	115,7	107,4
Yanvar-oktyabr	113,3	98,8
Yanvar-noyabr	116,3	75,1
Yanvar-dekabr	111,4	72,6
2019-cu il		
Yanvar	83,9	74,6
Yanvar-fevral	91,1	87,6
Yanvar-mart	86,1	77,4
Yanvar-aprel	83,3	104,8
Yanvar-may	81,6	121,1
Yanvar-iyun	81,8	147,1
Yanvar-iyul	82,4	159,2
Yanvar-avqust	83,9	180,1

Cədvəl 17

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Polad tökmə, min ton	226,2	81,4	2,8
Armatur, min ton	200,8	94,4	5,5
Polad borular, min ton	22,2	62,5	-
Paslanmayan poladdan dəstə şəklində katankalar (girdə çubuqlar), ton	5 695,1	132,9	201,5
Emal edilməmiş alüminium ərintiləri, ilkin şəkildə, min ton	24,2	92,1	6,3
Alüminium çubuqlar, millər və profillər, ton	439,6	96,4	146,2
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Qara metallardan yığma tikinti konstruksiyaları, min manat	17 872,2	176,9	98,2
Qara metallardan sair konstruksiyalar, ton	15 556,4	3,1 d.	5 659,0
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, ton	2 946,8	40,5	-

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 152,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə elektrik avadanlıqlarının istehsalı 11,1 faiz azalmış, kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı isə 78,0 faiz artmışdır. Dövr ərzində əvvəlki ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatların istehsalı 10,2 dəfə, məişət soyuducularının istehsalı 31,4 faiz artmışdır.

Cədvəl 18

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2018-ci il		
Yanvar	76,8	77,7
Yanvar-fevral	93,9	143,4
Yanvar-mart	81,7	137,4
Yanvar-aprel	93,9	198,5
Yanvar-may	94,3	196,2
Yanvar-iyun	89,4	184,1
Yanvar-iyul	89,3	303,8
Yanvar-avqust	90,4	298,9
Yanvar-sentyabr	89,9	252,3
Yanvar-oktyabr	95,3	244,7
Yanvar-noyabr	90,3	212,2
Yanvar-dekabr	97,5	246,4
2019-cu il		
Yanvar	137,1	125,9
Yanvar-fevral	137,8	76,0
Yanvar-mart	105,0	85,0
Yanvar-aprel	85,8	102,6
Yanvar-may	91,2	92,1
Yanvar-iyun	110,0	92,0
Yanvar-iyul	155,4	92,5
Yanvar-avqust	178,0	88,9

Cədvəl 19

Kompüter, elektron və optik məhsulların, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Mayelərin məsrəfi və ya səviyyəsinin ölçülməsi, yoxlanması üçün cihazlar, ədəd	127 967	168,9	50
Avtomatik tənzimləmə və idarəetmə üçün cihaz və aparatlar, ədəd	11 250	10,2 d.	90
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verilişləri aparatları, ədəd	8 800	129,4	680
Elektrik paylayıcı və nəzarət cihazlarının hissələri, ədəd	25 098,3	26,2	-
1000 V-dək gərginlik üçün hesablanmış elektrik cərəyanı naqilləri, ton	1 149,3	55,5	3 371,2
1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqilləri, ton	623,5	83,1	4 073,9
Məişət soyuducuları, ədəd	1 185	131,4	757

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 204,2 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə maşın və avadanlıqların istehsalı 4,6 faiz artmış, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 14,3 faiz, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı isə 34,5 faiz azalmışdır. Dövr ərzində 863 ədəd traktor, 1496 ədəd minik avtomobili istehsal olunmuş, fəvvarə armaturunun istehsalı 29,9 faiz, ştanqlı quyu nasoslarının istehsalı 54,5 faiz, mancanaq dəzgahlarının istehsalı 20,1 faiz artmışdır.

Cədvəl 20

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin Istehsalı
2018-ci il			
Yanvar	71,0	-	32,9
Yanvar-fevral	72,5	-	27,3
Yanvar-mart	127,2	-	33,9
Yanvar-aprel	94,4	8,8 d.	36,0
Yanvar-may	90,1	16,1 d.	37,5
Yanvar-iyun	93,3	16,6 d.	37,3
Yanvar-iyul	84,8	31,3 d.	37,6
Yanvar-avqust	84,0	32,0 d.	38,3
Yanvar-sentyabr	86,8	27,4 d.	36,0
Yanvar-oktyabr	82,3	26,5 d.	34,4
Yanvar-noyabr	75,6	29,1 d.	33,3
Yanvar-dekabr	80,9	31,0 d.	32,7
2019-cu il			
Yanvar	2,1 d.	2,9 d.	111,9
Yanvar-fevral	180,8	3,0 d.	95,5
Yanvar-mart	113,2	185,6	102,6
Yanvar-aprel	112,1	176,7	95,8
Yanvar-may	115,8	163,9	98,2
Yanvar-iyun	110,0	183,6	101,8
Yanvar-iyul	113,6	71,7	92,5
Yanvar-avqust	104,6	65,5	85,7

Cədvəl 21

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobillərin istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Fəvvarə armaturu, ton	113,7	129,9	1,9
Ştanqlı quyu nasosları, ədəd	4 647	154,5	278
Mancanaq dəzgahları, ədəd	424	120,1	62
Maye üçün nasoslar, maye qaldırıcıları, ədəd	366	110,2	-
Odsöndürənlər, ədəd	10 196	123,3	-
Traktorlar, ədəd	863	88,3	364
Minik avtomobilləri, ədəd	1 496	4,8 d.	227

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorları

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda dövr ərzində 1312,9 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,3 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 8,5 faiz artaraq 220,0 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 22

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	1 312,9	103,3
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	220,0	108,5

Cədvəl 23

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.09.2019-cu il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi, milyon kVt-saat	16 403,1	105,7	-
ondan əmtəəlik	15 827,2	106,0	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	1 188,4	89,7	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	14 530,8	107,2	-
küləklə işləyən stansiyaların istehsalı	78,2	3,2 d.	-
günəş enerjisi ilə işləyən stansiyaların istehsalı	29,8	108,0	-
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub metr	320,6	108,9	-

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 8627,2 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 5,4 faiz az vəsait yönəldilmişdir. Bu azalma neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların azalması ilə bağlı olmuş, qeyri neft-qaz sektoruna yönəldilmiş vəsaitin həcmi isə 5,7 faiz artmışdır. Ümumi sərmayənin 5549,2 milyon manatı və ya 64,3 faizi məhsul istehsalı sahələrinin, 2242,7 milyon manatı (26,0 faizi) xidmət sahələrinin, 835,3 milyon manatı (9,7 faizi) isə yaşayış evlərinin tikintisinin payına düşmüşdür.

Ümumi sərmayənin 48,0 faizi dövlət, 52,0 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 66,7 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 70,7 faizini təşkil etmişdir.

Əsas kapitala yönəldilmiş sərmayədə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 4825,9 milyon manat, bank kreditləri 678,1 milyon manat, büdcə vəsaitləri 2388,7 milyon manat, büdcədənkənar fondların vəsaitləri 136,1 milyon manat, əhalinin şəxsi vəsaitləri 574,5 milyon manat, sair vəsaitlər 23,9 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 24

Maliyyə mənbələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**8627,2**	**94,6**	**100,0**
o cümlədən: Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	4825,9	102,3	55,9
Bank kreditləri	678,1	50,4	7,9
Büdcə vəsaitləri	2388,7	103,8	27,7
Büdcədənkənar fondların vəsaitləri	136,1	89,2	1,6
Əhalinin şəxsi vəsaiti	574,5	105,8	6,6
Sair vəsaitlər	23,9	36,7	0,3

Qrafik 7

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə mənbələri üzrə strukturu, faizlə

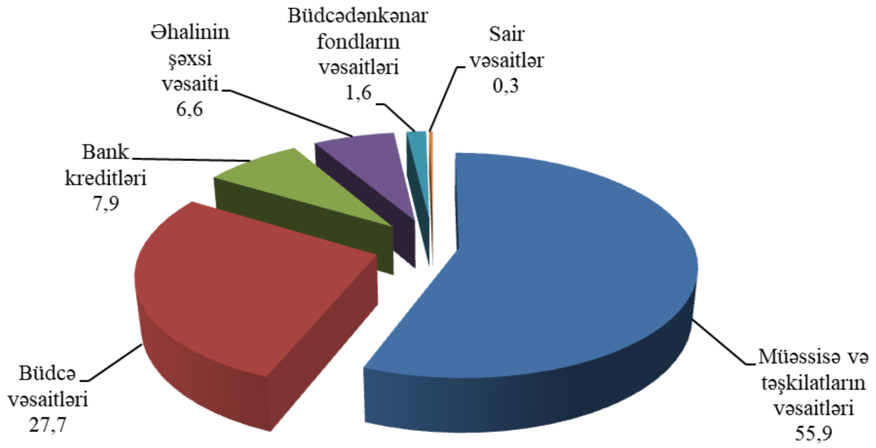

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əsas kapitala yönəldilmiş ümumi vəsaitin 48,5 faizi sənaye, 22,1 faizi tikinti, 14,4 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 3,0 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 2,2 faizi informasiya və rabitə, 2,0 faizi təhsil, 1,0 faizi səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 0,7 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 0,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, hər birində 0,5 faiz olmaqla turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, hər birində 0,2 faiz olmaqla maliyyə və sığorta fəaliyyəti, istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 0,1 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 25

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	**8627,2**	**94,6**	**100,0**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	**298,0**	**128,9**	**3,5**
Sənaye	**4177,9**	**83,4**	**48,5**
o cümlədən: Mədənçıxarma sənayesi	3123,8	80,6	36,2
Emal sənayesi	513,8	120,9	6,0
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	231,5	88,9	2,7
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	308,8	68,5	3,6
Tikinti	**1908,6**	**106,5**	**22,1**
ondan mənzil tikintisi	835,3	122,2	9,7
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	**52,0**	**146,5**	**0,6**

...ardı

İqtisadiyyatın sahələri	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	**1239,0**	**101,3**	**14,4**
o cümlədən: nəqliyyat	1238,0	101,4	14,4
poçt və kuryer fəaliyyəti	1,0	38,6	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	**44,4**	**2,4d.**	**0,5**
İnformasiya və rabitə	**190,0**	**82,8**	**2,2**
ondan rabitə	186,2	2,5 d.	2,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	**17,2**	**2,4d.**	**0,2**
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	**7,7**	**9,8d.**	**0,1**
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	**47,0**	**17,9d.**	**0,5**
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	**63,4**	**149,1**	**0,7**
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	**260,3**	**115,3**	**3,0**
Təhsil	**173,2**	**146,5**	**2,0**
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	**84,9**	**62,7**	**1,0**
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	**20,2**	**48,3**	**0,2**
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	**43,4**	**5,0d.**	**0,5**

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında neft-qaz sektoruna 3261,5 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri neft-qaz sektorunun inkişafına sərf edilmiş 5365,7 milyon manatlıq vəsaitin 916,4 milyon manatı (ümumi sərmayənin 10,6 faizi) qeyri neft-qaz sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

Cədvəl 26

Neft-qaz və qeyri neft-qaz sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	Neft-qaz sektoru		Qeyri neft-qaz sektoru	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	362,0	41,7	506,7	58,3
Fevral	358,9	42,6	483,6	57,4
Mart	373,9	37,8	614,6	62,2
Aprel	422,4	34,7	793,9	65,3
May	399,5	35,6	723,2	64,4
İyun	442,2	40,5	650,7	59,5
İyul	418,5	33,1	845,4	66,9
Avqust	484,1	39,3	747,6	60,7

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında Bakı şəhərində Pirallahı Sənaye Parkında şpris istehsalı zavodu, DOST Agentliyinin və ilk DOST mərkəzinin inzibati binası, Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin Əmlak Xidmətləri Məkanı, YAP Pirallahı Rayon Təşkilatının yeni inzibati binası, Gənclər Mərkəzi, Mərdəkan-Qala avtomobil yolu, Sumqayıt şəhərində “SOCAR karbamid” zavodu, Polietilen zavodu, Beyləqan rayonunda Olimpiya İdman Kompleksi, Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, Kəbirli - Eyvazalılar - Birinci Aşıqlı - Əlinəzərli və Mingəçevir - Stansiya Mingəçevir - Bəhrəmtəpə - Beyləqan avtomobil yolları, Qobustan rayonunda “Azərxalça” ASC-nin Qobustan filialı, Qobustan-Poladlı avtomobil yolu, bunlardan əlavə Naxçıvan Muxtar Respublikasında 1170 şagird yerlik 2 ümumtəhsil məktəb binası, 200 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisəsi, bir növbədə gəlişlərin sayı 35 nəfər olan 2 ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi, Bakı şəhərində 140 yerlik məktəbəqədər təhsil müəssisəsi və 200 çarpayılıq xəstəxana, Goranboy, Qobustan və Şəmkir rayonlarında 440 çarpayılıq 3 xəstəxana və s. mühüm əhəmiyyətli obyektlər istifadəyə verilmişdir.

Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 2528,9 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

Cədvəl 27

Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

	Daxili mənbələr üzrə		Xarici mənbələr üzrə	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	578,2	66,6	290,5	33,4
Fevral	586,8	69,6	255,7	30,4
Mart	652,0	66,0	336,5	34,0
Aprel	902,2	74,2	314,1	25,8
May	949,2	84,5	173,5	15,5
İyun	706,0	64,6	386,9	35,4
İyul	858,7	67,9	405,2	32,1
Avqust	865,2	70,2	366,5	29,8

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin 2046,1 milyon manatı (80,9 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, İsveçrə, ABŞ, Yaponiya, Malayziya, Rusiya, İran və Norveç sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 60,9 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 10,3 faizini əsaslı təmir, 8,2 faizini cari təmir, 20,6 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 81,7 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

Kənd təsərrüfatı

2019-cu ilin yanvar-avqust ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 5206,7 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 2557,0 milyon manatı heyvandarlıq, 2649,7 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

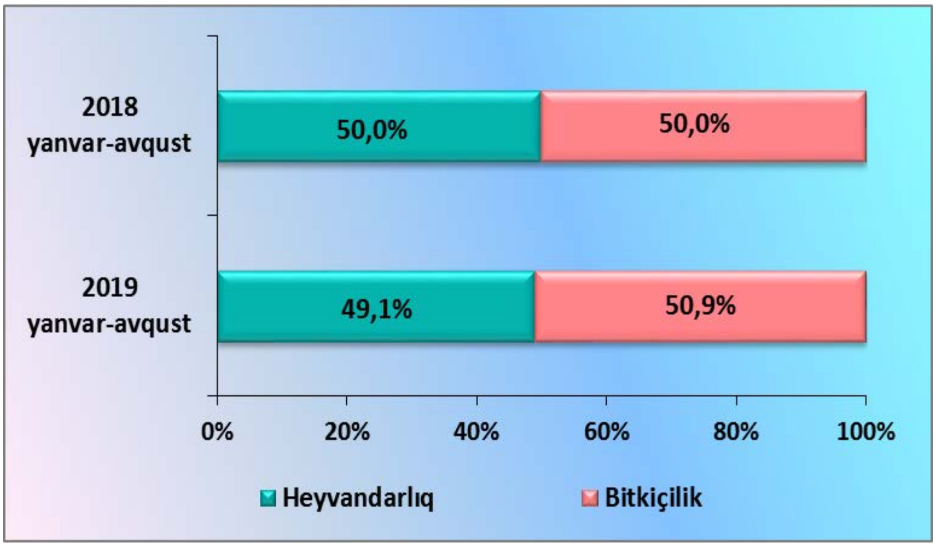

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 6,2 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsulları üzrə 3,1 faiz, bitkiçilik məhsulları üzrə isə 9,2 faiz artmışdır.

Cədvəl 28

Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
2018-ci il			
Yanvar	104,3	103,6	133,5
Yanvar-fevral	103,4	102,6	143,8
Yanvar-mart	104,2	102,8	163,2
Yanvar-aprel	103,5	102,6	120,2
Yanvar-may	108,5	102,5	152,0
Yanvar-iyun	107,6	102,5	114,6
Yanvar-iyul	106,5	102,5	111,0
Yanvar-avqust	104,2	102,6	105,8
Yanvar-sentyabr	104,3	102,7	105,8
Yanvar-oktyabr	105,0	102,6	107,4
Yanvar-noyabr	104,6	102,7	106,6
Yanvar-dekabr	104,6	102,7	106,8
2019-cu il			
Yanvar	102,4	101,2	143,6
Yanvar-fevral	103,6	102,5	143,7
Yanvar-mart	103,6	102,8	124,7
Yanvar-aprel	103,9	102,9	122,2
Yanvar-may	106,7	102,9	124,9
Yanvar-iyun	113,0	102,9	125,6
Yanvar-iyul	106,3	103,1	109,5
Yanvar-avqust	106,2	103,1	109,2

Bitkiçilik. Hazırda kənd təsərrüfatı bitkilərinin yığımı davam edir. Sentyabr ayının 1-nə kimi dənlilərin və dənli paxlalı bitkilərin (qarğıdalısız) 1039,5 min hektar əkin sahəsinin 1031,5 min hektarı biçilmiş və həmin sahələrdən 3229,0 min ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,3 faiz çox məhsul götürülmüşdür. Orta hesabla hər hektardan 31,3 sentner məhsul yığılmışdır. Bundan əlavə, məhsulu toplanmış 9,8 min hektar dən üçün qarğıdalı sahəsindən 57,5 min ton məhsul yığılmışdır.

Sentyabr ayının 1-nə kimi sahələrdən 1283,8 min ton və ya keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz çox tərəvəz, 703,8 min ton (9,5 faiz çox) kartof, 427,9 min ton (14,9 faiz çox) bostan məhsulları, 382,4 min ton (5,6 faiz çox) meyvə və giləmeyvə, 56,5 min ton (49,4 faiz çox) üzüm, 580,8 ton (16,4 faiz az) yaşıl çay yarpağı, 31,4 min ton (48,7 faiz çox) günəbaxan, 19,6 min ton (78,3 faiz az) şəkər çuğunduru, 164,8 ton (5,0 faiz çox) pambıq və 3,5 min ton (19,4 faiz çox) tütün yığılmışdır.

Cədvəl 29

Bütün təsərrüfat kateqoriyaları üzrə bitkiçilik məhsullarının yığımı

	2019-cu il yanvar-avqust				2018-ci il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	**Yığılmış sahə əkin sahəsinə faizlə**	**Yığılmış məhsul, min ton**	**Məhsul-darlıq, sent/ha**	**Yığılmış sahə, min hektar**	**Yığılmış məhsul, min ton**	**Məhsul-darlıq, sent/ha**
Dənlilər və dənli paxlalı bitkilər-cəmi	**1041,3**	**97,1**	**3 286,5**	**31,6**	**1053,9**	**3 117,7**	**29,6**
dənlilər və dənli paxlalı bitkilər (qarğıdalısız)	1031,5	99,2	3 229,0	31,3	1041,1	3 036,3	29,2
qarğıdalı dən üçün	9,8	29,8	57,5	58,5	12,8	81,4	63,8
Pambıq, ton	**100,1**[x)]	**-**	**164,8**	**-**	**132,5**[x)]	**157,0**	**-**
Günəbaxan dən üçün	**14,0**	**84,5**	**31,4**	**22,5**	**9,9**	**21,1**	**21,4**
Şəkər çuğunduru	**0,7**	**9,5**	**19,6**	**281**	**2,5**	**90,3**	**363**

…ardı

	2019-cu il yanvar-avqust				2018-ci il yanvar-avqust		
	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış sahə əkin sahəsinə faizlə	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul-darlıq, sent/ha	Yığılmış sahə, min hektar	Yığılmış məhsul, min ton	Məhsul-darlıq, sent/ha
Tütün	**3,1**[x)]	**-**	**3,5**	**-**	**3,4**[x)]	**3,0**	**-**
Kartof	**43,8**	**76,9**	**703,8**	**161**	**42,5**	**642,8**	**151**
Tərəvəz	**61,7**	**88,9**	**1 283,8**	**208**	**60,5**	**1 153,3**	**191**
Bostan bitkiləri	**20,9**	**97,9**	**427,9**	**205**	**20,5**	**372,2**	**182**
Meyvə və giləmeyvə	**205,0**[x)]	**-**	**382,4**	**-**	**199,7**[x)]	**362,2**	**-**
Üzüm	**16,0**[x)]	**-**	**56,5**	**-**	**16,1**[x)]	**37,8**	**-**
Yaşıl çay yarpağı, ton	**1,1**[x)]	**-**	**580,8**	**-**	**1,1**[x)]	**695,1**	**-**

x) əkin sahəsi

Heyvandarlıq. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə cari ilin yanvar-avqust aylarında diri çəkidə ət istehsalı 3,0 faiz artaraq 332,6 min ton, süd istehsalı 1,5 faiz artaraq 1386,0 min ton, yumurta istehsalı 6,9 faiz artaraq 1242,2 milyon ədəd və yun istehsalı 1,5 faiz artaraq 15,4 min ton olmuşdur. Bundan başqa, ölkədə 643,7 ton və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 25,3 faiz çox barama istehsal olunmuşdur.

Cədvəl 30

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı, min ton

	Ət (diri çəkidə)	Süd	Yumurta, milyon ədəd	Yun
2018-ci il				
Yanvar	39,4	151,1	168,6	-
Yanvar-fevral	78,2	299,8	281,9	-
Yanvar-mart	119,2	458,2	434,6	-
Yanvar-aprel	161,3	636,8	579,6	1,6
Yanvar-may	195,3	829,1	741,8	11,8
Yanvar-iyun	245,2	1 016,8	887,4	14,5
Yanvar-iyul	280,8	1 199,4	1 022,4	14,7
Yanvar-avqust	322,9	1 365,3	1 162,4	15,2
Yanvar-sentyabr	364,7	1 550,8	1 295,9	15,6
Yanvar-oktyabr	417,7	1 720,1	1 416,5	15,7
Yanvar-noyabr	463,6	1 899,0	1 534,7	15,7
Yanvar-dekabr	556,6	2 080,4	1 676,2	15,8
2019-cu il				
Yanvar	40,7	152,5	144,2	-
Yanvar-fevral	80,5	304,9	283,0	-
Yanvar-mart	122,9	467,5	442,4	-
Yanvar-aprel	166,1	649,8	597,8	2,3
Yanvar-may	201,4	845,9	765,5	12,2
Yanvar-iyun	252,5	1 037,2	926,9	14,6
Yanvar-iyul	289,3	1 219,2	1 093,4	14,9
Yanvar-avqust	332,6	1 386,0	1 242,2	15,4

Nəqliyyat

2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ərzində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 154,4 milyon ton yük daşınmış və 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,7 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Yüklərin 2,6 faizi dəniz, 6,2 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 65,7 faizi avtomobil nəqliyyatı, 25,4 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır.

Qrafik 10

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

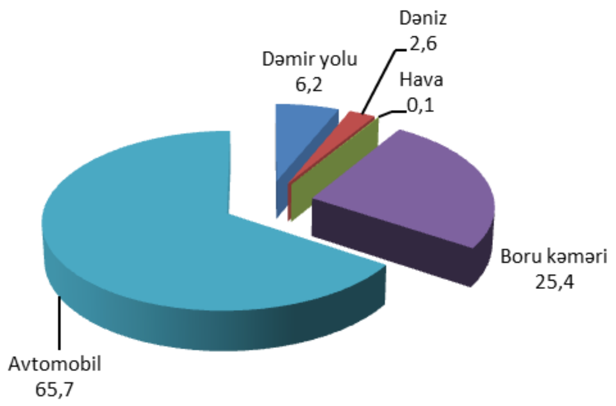

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 2,3 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində bu sektorun xüsusi çəkisi 82,6 faiz təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında nəqliyyatçılar 1303,8 milyon nəfərə və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,9 faiz çox sərnişinə xidmət göstərmişlər. Sərnişinlərin 88,2 faizi avtomobil nəqliyyatı, 11,5 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ərzində 9,6 milyon ton yük, 2,2 milyon sərnişin daşınmış, 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 4,5 faiz, sərnişin daşınmasında isə 25,4 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 293 vaqon yüklənmiş, 404 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 11,7 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 4,4 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,8 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında daşınmış yüklərin həcmi 4087,9 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 26,5 faiz azalmışdır. Yüklərin 35,1 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

Dəniz limanları tərəfindən 5403,2 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 4937,0 min tonunu və ya 91,4 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2019-cu il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 157,8 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 24,8 faiz artaraq 13,6 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 11

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 101,4 milyon ton yük, 1149,4 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 2,7 faiz və 2,1 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,0 faizi avtobus, 4,0 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 2,7 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 2,2 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı əvvəlki ilin müvafiq dövrünün səviyyəsində qalaraq 150,3 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 1851,7 min və ya 9,7 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 6,4 faiz azalaraq 126,6 min ton olmuşdur.

Magistral neft kəmərləri ilə 26384,4 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 80,8 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində bu kəmər vasitəsilə 21307,5 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə 3100,8 min ton tranzit nefti də nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 17862,5 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 18,8 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 36,9 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 6587,3 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında **Avropa-Qafqaz-Asiya** nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində daşınmış yüklərin həcmi 29952,4 min ton, yük dövriyyəsi isə 6237,9 milyon ton-km olmuşdur. Yüklərin 19643,4 min tonu və ya 65,6 faizi avtomobil nəqliyyatı, 7340,8 min tonu və ya 24,5 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 2968,2 min tonu və ya 9,9 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhliz vasitəsilə daşınmış yüklərin 15,4 faizini və ya 4619,3 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

2019-cu ilin yanvar-avqust ayları ərzində **informasiya və rabitə müəssisələri** 1397,2 milyon manatlıq xidmət göstərmişdir ki, onun da 72,5 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur. 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə informasiya və rabitə xidmətlərinin dəyəri real ifadədə 17,6 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 83,0 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 41,4 faizi və ya 579,0 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 30,8 milyard manat olmaqla 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,8 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin yanvar-avqust aylarının səviyyəsini real ifadədə 2,8 faiz üstələyərək 29,6 milyard manata bərabər olmuş, onun 47,2 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 31

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları, milyon manatla	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	**30 835,2**	**102,8**
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	1 241,2	103,4
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	29 594,0	102,8
ondan: fərdi sahibkarlar üzrə	13 978,0	100,5

Hesabat dövründə istehlak bazarında bir istehlakçı orta hesabla ayda 389,8 manatlıq və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 16,1 manat çox əmtəə almış və ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Məhsul bazarı

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,9 faiz artaraq 24,2 milyard manat olmuşdur.

Cədvəl 32

Məhsul bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları, milyon manatla	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**24 175,2**	**102,9**
o cümlədən: müəssisələr üzrə	4 972,9	127,3
fərdi sahibkarlar üzrə	11 921,8	100,1
bazar və yarmarkalar üzrə	7 280,5	94,8

Qrafik 12

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu

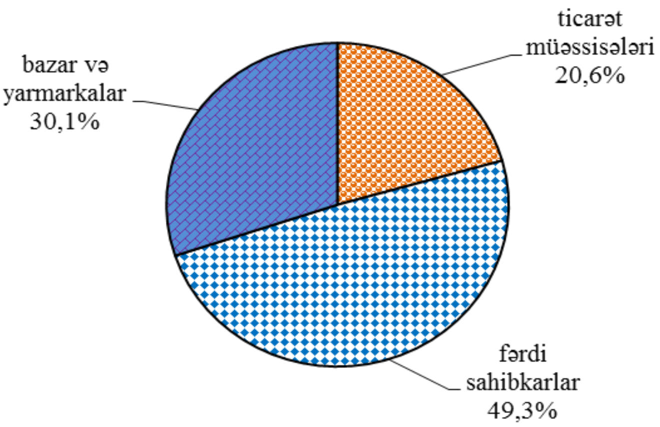

Hesabat dövründə pərakəndə ticarət şəbəkəsində bir istehlakçı orta hesabla ayda 305,6 manatlıq və ya 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,8 manat çox əmtəə almışdır.

Qrafik 13

Pərakəndə ticarət şəbəkəsində istehlak məhsullarının satışı və qiymət indeksinin dinamikası
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

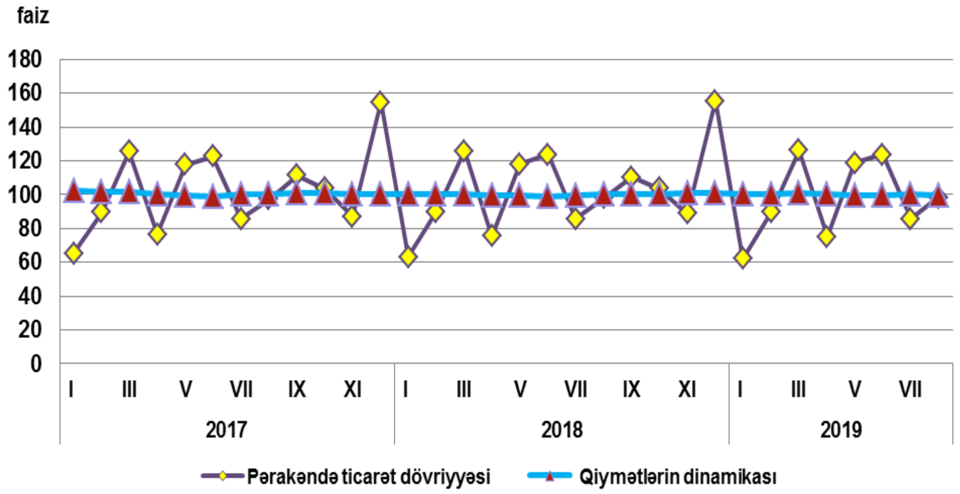

Cədvəl 33

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən	
		ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq məhsulları üzrə
2018-ci il			
Yanvar	102,4	101,7	103,0
Yanvar-fevral	102,5	101,8	103,2
Yanvar-mart	102,6	102,0	103,3
Yanvar-aprel	102,5	101,9	103,1
Yanvar-may	102,4	101,8	103,0
Yanvar-iyun	102,5	101,9	103,1
Yanvar-iyul	102,6	101,9	103,2
Yanvar-avqust	102,7	102,2	103,2
Yanvar-sentyabr	102,7	102,1	103,3
Yanvar-oktyabr	102,6	102,1	103,2
Yanvar-noyabr	102,7	102,2	103,3
Yanvar-dekabr	103,0	102,5	103,4
2019-cu il			
Yanvar	102,7	102,4	103,1
Yanvar-fevral	102,6	102,3	103,0
Yanvar-mart	102,7	102,4	103,1
Yanvar-aprel	102,7	102,3	103,0
Yanvar-may	102,8	102,4	103,1
Yanvar-iyun	102,8	102,5	103,1
Yanvar-iyul	102,9	102,5	103,2
Yanvar-avqust	102,9	102,6	103,2

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının dəyəri 2018-ci ilin eyni dövrünün səviyyəsini real ifadədə 2,6 faiz üstələyərək 12218,1 milyon manata çatmışdır. Ticarət dövriyyəsi 11957,1 milyon manat təşkil edən qeyri-ərzaq məhsullarının satışı isə 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları ilə müqayisədə 3,2 faiz çox olmuşdur.

Cədvəl 34

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturu

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manatla	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**24 175,2**	**100,0**	**102,9**
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	12 218,1	50,5	102,6
qeyri-ərzaq məhsulları	11 957,1	49,5	103,2

Hesabat dövründə bir istehlakçı pərakəndə ticarət şəbəkəsindən orta hesabla ayda 154,5 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 151,1 manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları almışdır.

Cədvəl 35

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə strukturu

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında satışdan gəlir, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	**24 175,2**	**102,9**
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	12 218,1	102,6
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	4 343,8	102,9
elektrik malları və mebellər	1 471,8	102,5
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	199,9	102,6
əczaçılıq və tibbi mallar	317,7	103,1
avtomobil yanacağı	1 337,7	101,9
digər qeyri-ərzaq məhsulları	4 286,2	104,1

2019-cu yanvar-avqust aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkəsində xərclədiyi vəsaitin 45,8 faizi ərzaq məhsullarının, 4,7 faizi içkilər və tütün məmulatlarının, 18,0 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 6,1 faizi elektrik malları və mebellərin, 5,5 faizi avtomobil yanacağının, 1,3 faizi əczaçılıq və tibbi malların, 0,8 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,8 faizi isə digər qeyri-ərzaq məhsullarının alınmasına sərf olunmuşdur.

İctimai iaşə xidmətləri

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 5,3 faiz artaraq 967,1 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 36

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları, min manat	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	**967 062,5**	**105,3**
o cümlədən: dövlət	9 546,1	96,2
qeyri-dövlət	957 516,4	105,4
ondan: fiziki şəxslər	561 746,9	105,5

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 41,3 faizi hüquqi şəxs statuslu müəssisələrin, 58,7 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkarların payına düşür. Hüquqi şəxs statuslu müəssisələrdə dövriyyə 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,3 faiz artaraq 395,8 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 2,0 faiz artaraq 5692,9 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 4198,5 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 73,7 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 37

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında, milyon manat	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	**5 692,9**	**102,0**
dövlət	1 204,6	101,9
qeyri-dövlət	4 488,3	102,0
ondan: fiziki şəxslər	1 494,4	101,8

Cari ilin yanvar-avqust aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 575,7 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 21,2 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Cədvəl 38

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2018-ci il			
Yanvar	101,3	101,0	102,3
Yanvar-fevral	101,5	101,4	101,6
Yanvar-mart	101,7	101,6	101,7
Yanvar-aprel	101,9	101,9	101,7
Yanvar-may	102,4	102,4	102,3
Yanvar-iyun	102,5	102,6	102,3
Yanvar-iyul	102,6	102,6	102,5
Yanvar-avqust	102,8	102,9	102,5
Yanvar-sentyabr	102,6	102,6	102,5
Yanvar-oktyabr	102,7	102,7	102,6
Yanvar-noyabr	102,8	102,8	102,7
Yanvar-dekabr	103,0	102,9	103,1
2019-cu il			
Yanvar	100,8	100,5	101,6
Yanvar-fevral	100,7	100,5	101,0
Yanvar-mart	100,8	100,8	100,8
Yanvar-aprel	101,0	101,0	100,7
Yanvar-may	101,2	101,3	101,1
Yanvar-iyun	101,5	101,5	101,3
Yanvar-iyul	101,8	101,9	101,6
Yanvar-avqust	102,0	102,0	101,8

Qrafik 14

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

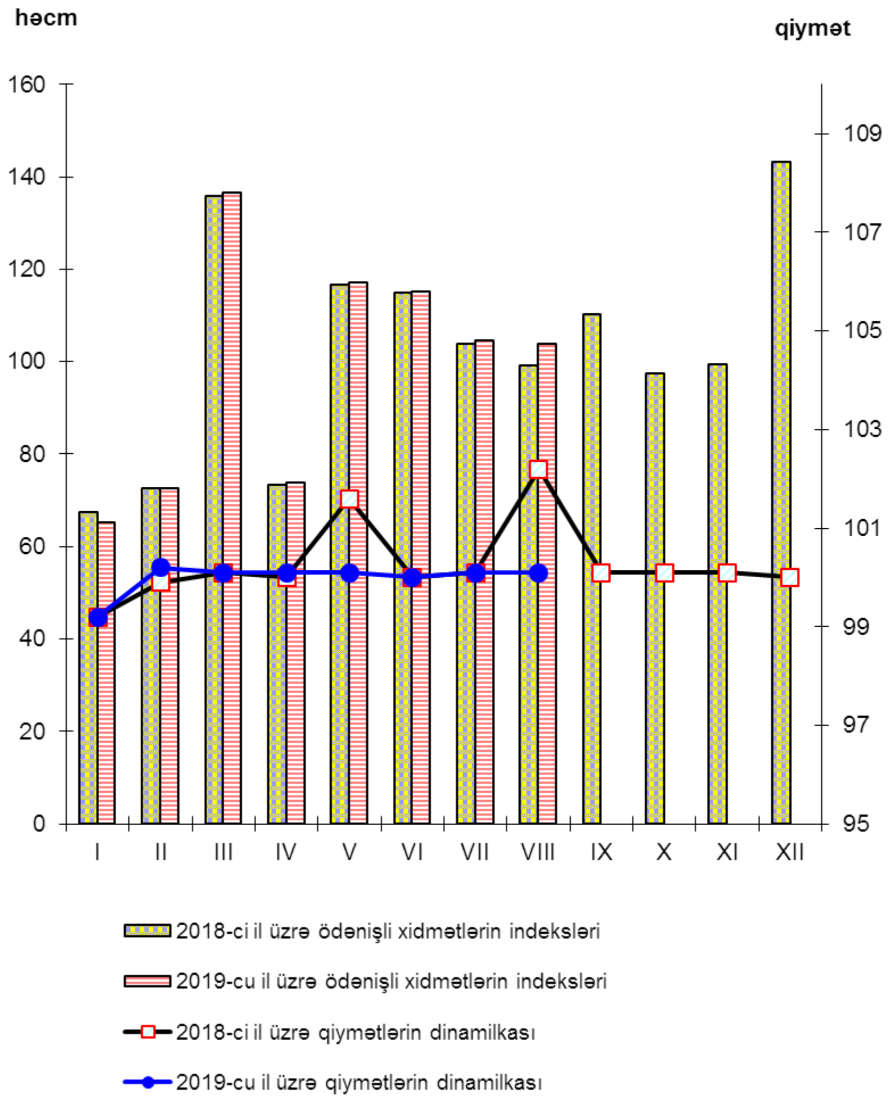

Qiymət indeksləri

Cədvəl 39

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	99,7	102,4	102,6
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	94,9	94,6	104,2
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	100,9	106,5	103,1
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	99,7	99,7	98,6
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,1	100,1
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	100,0	100,0

Qrafik 15

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

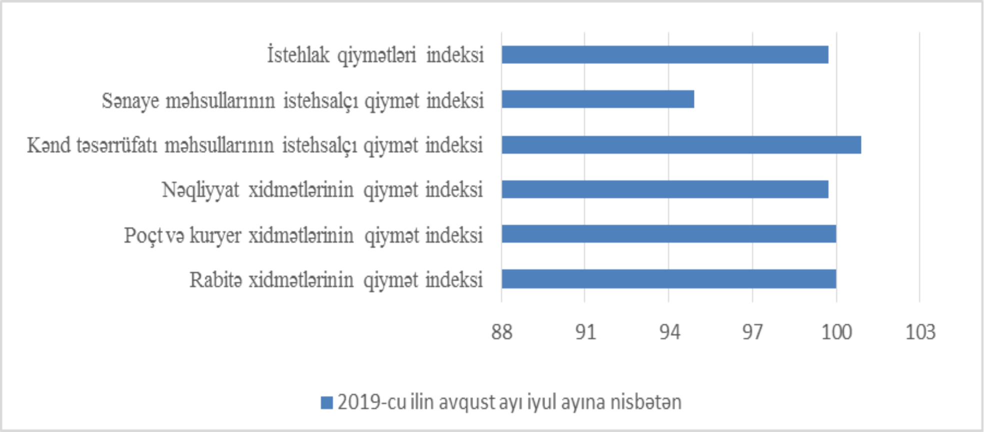

Qrafik 16

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymət indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

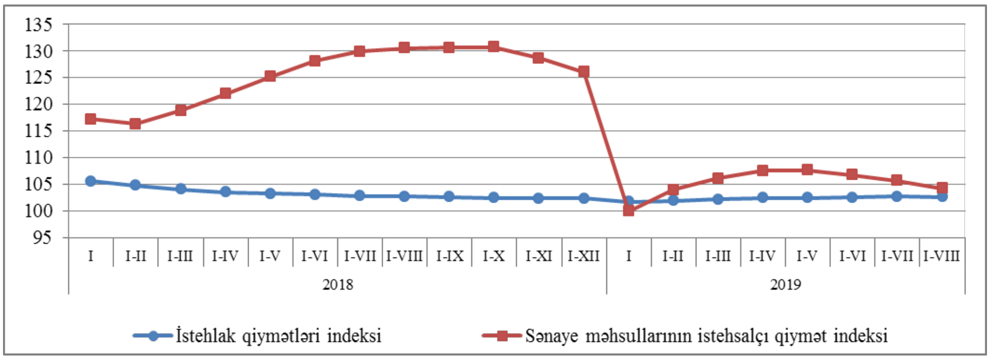

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri

2019-cu ilin avqust ayında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri iyul ayına nisbətən 0,3 faiz ucuzlaşmış, 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 2,6 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 40

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il						
Yanvar	100,0	105,5	105,5	100,5	106,9	106,9
Fevral	100,2	104,0	104,7	100,4	104,7	105,8
Mart	100,2	102,5	104,0	100,5	102,0	104,5
I rüb	**100,6**	**-**	**104,0**	**101,7**	**-**	**104,5**
Aprel	99,8	102,1	103,5	99,5	101,2	103,7
May	100,0	101,9	103,2	98,7	101,2	103,2
İyun	99,3	102,3	103,0	98,4	102,2	103,0
II rüb	**99,7**	**-**	**102,1**	**98,6**	**-**	**101,5**
İyul	99,4	101,6	102,8	98,5	101,7	102,8
Avqust	100,9	102,2	102,7	100,3	101,7	102,7
Sentyabr	100,2	101,7	102,6	100,4	100,7	102,5
III rüb	**99,6**	**-**	**101,8**	**97,4**	**-**	**101,4**

…ardı…

	Cəmi məhsullar və xidmətlər			Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Oktyabr	100,2	100,8	102,4	100,2	98,7	102,1
Noyabr	100,6	101,2	102,3	101,2	99,6	101,9
Dekabr	100,8	101,5	102,3	101,7	100,3	101,7
IV rüb	**101,3**	**-**	**101,2**	**101,9**	**-**	**99,5**
2019-cu il						
Yanvar	100,2	101,7	101,7	100,9	100,7	100,7
Fevral	100,6	102,1	101,9	101,1	101,4	101,0
Mart	100,6	102,5	102,1	101,3	102,3	101,5
I rüb	**101,5**	**-**	**102,1**	**103,7**	**-**	**101,5**
Aprel	100,4	103,1	102,4	100,8	103,5	102,0
May	99,6	102,7	102,4	98,9	103,8	102,3
İyun	99,5	102,9	102,5	98,9	104,3	102,7
II rüb	**100,5**	**-**	**102,9**	**100,9**	**-**	**103,9**
İyul	100,1	103,6	102,7	100,0	105,9	103,1
Avqust	99,7	102,4	102,6	99,2	104,7	103,3

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il						
Yanvar	100,2	105,1	105,1	99,2	103,9	103,9
Fevral	100,1	104,3	104,7	99,9	102,7	103,3
Mart	100,0	103,6	104,3	100,1	102,3	102,9
I rüb	**100,5**	**-**	104,3	**99,2**	-	102,9
Aprel	100,0	103,4	104,1	100,0	102,2	102,8
May	100,0	103,1	103,9	101,6	101,8	102,6
İyun	100,0	103,1	103,8	100,0	101,7	102,4
II rüb	**100,0**	**-**	**103,2**	**101,1**	**-**	**101,9**
İyul	100,1	101,6	103,4	100,1	101,3	102,3
Avqust	100,1	101,6	103,2	102,2	103,4	102,4
Sentyabr	100,2	101,4	103,0	100,1	103,3	102,5
III rüb	**100,2**	**-**	**101,5**	**102,1**	**-**	**102,7**
Oktyabr	100,2	101,3	102,8	100,1	103,2	102,6
Noyabr	100,2	101,3	102,7	100,1	103,3	102,6
Dekabr	100,2	101,2	102,6	100,1	103,4	102,7
IV rüb	**100,6**	-	**101,3**	**100,9**	-	**103,3**

…sonu

	Qeyri-ərzaq məhsulları			Xidmətlər		
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq ayına nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2019-cu il						
Yanvar	100,2	101,2	101,2	99,2	103,4	103,4
Fevral	100,1	101,2	101,2	100,2	103,7	103,5
Mart	100,1	101,3	101,2	100,1	103,7	103,6
I rüb	**100,4**	-	**101,2**	**99,5**	-	**103,6**
Aprel	100,1	101,4	101,2	100,1	103,8	103,7
May	100,0	101,3	101,3	100,1	102,2	103,4
İyun	100,0	101,3	101,3	100,0	102,3	103,2
II rüb	**100,1**	-	**101,3**	**100,3**	-	**102,8**
İyul	100,2	101,4	101,3	100,1	102,3	103,0
Avqust	100,0	101,2	101,3	100,1	100,1	102,7

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2019-cu ilin avqust ayında iyul ayı ilə müqayisədə 100,2 faiz, yanvar-avqust aylarında 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə isə 102,6 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 17

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

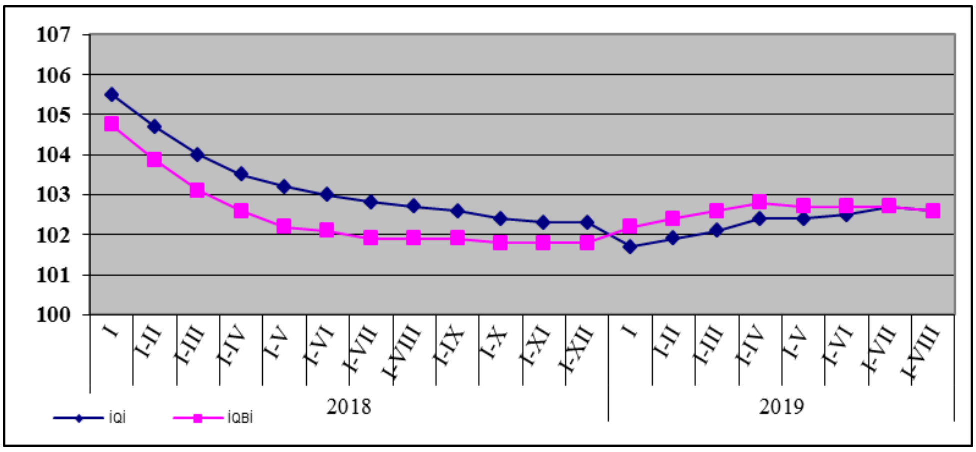

2019-cu ilin avqust ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri iyul ayına nisbətən 0,8 faiz ucuzlaşmış, 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 3,3 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 41

Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymət indeksləri

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Çörək məmulatları və yarmalar	100,5	102,7	101,6	98,0
Ət məhsulları	101,2	102,2	101,1	100,7
Balıq məhsulları	100,1	103,3	103,3	101,6
Süd məhsulları, pendir və yumurta	100,9	104,1	103,1	104,9
Yağ və piylər	100,0	102,1	102,1	107,4
Meyvələr	96,5	96,6	94,2	107,7
Tərəvəzlər	93,3	116,3	111,6	107,9

…ardı

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Qənd, cem, bal, şokolad və konfetlər	100,3	101,5	101,0	95,5
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	100,0	102,1	101,7	100,9
Qəhvə, çay, kakao	100,3	103,2	103,5	103,0
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,1	104,0	102,7	100,8
Araq, brendi (konyak)	99,0	109,7	110,6	101,2
Tütün məmulatları	100,1	121,9	120,6	87,3

2019-cu ilin avqust ayında qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri iyul ayına nisbətən sabit qalmış, 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 1,3 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 42

Qeyri-ərzaq məhsullarının qiymət indeksləri

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,2	104,1	104,2	105,3
Geyim	99,9	101,1	101,1	102,8
Ayaqqabı	99,9	102,0	101,4	101,5
İnşaat materialları	100,0	101,8	102,2	103,2
Mebel və ev əşyaları	100,1	101,9	102,1	102,9
Xalça və digər döşəmə örtükləri	100,1	103,2	102,4	106,0
Məişət cihazları	100,0	100,0	100,1	100,8
Kiçik elektrik cihazları	99,9	100,4	101,4	101,7
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	99,9	101,8	102,2	103,0

…ardı...

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (mebellərə qulluq etmək, unitaz və vannaların təmizlənməsi, qabların yuyulması üçün vasitələr və s.)	100,1	102,0	102,2	101,2
Dərmanlar	100,0	100,0	100,0	100,0
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,0	103,6	103,5	104,1
Minik avtomobilləri	100,0	95,9	97,3	98,4
Velosipedlər	100,3	102,6	101,9	104,8
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	100,0	101,0	101,0	102,5
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	100,0	100,0	111,8
Telefon aparatları	99,7	98,8	99,4	99,6
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	100,3	99,6	99,3	99,0
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (kalkulyator, fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	100,2	100,6	100,4	100,4
Oyuncaqlar	100,0	102,7	102,8	103,7
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət etmək üçün əşyalar	100,7	102,5	101,2	103,5
Kitablar	99,4	96,9	98,4	101,6
Qəzetlər və dövri nəşrlər	100,0	100,1	100,3	101,7
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,1	105,7	106,0	102,3
Şəxsi gigiyena əşyaları və elektrik cihazları (saç qurutmaq üçün fenlər)	100,1	101,8	101,6	102,3

…sonu

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Zərgərlik məmulatları	100,5	101,6	101,0	102,4
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	101,5	101,5	103,6

2019-cu ilin avqust ayında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri iyul ayına nisbətən 0,1 faiz, 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 2,7 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 43

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymət indeksləri

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	100,2	101,7	102,0	103,1
Ayaqqabıların təmiri	100,0	100,3	100,5	102,6
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	101,3	104,5	103,2	105,3
Soyuq su təchizatı	100,0	100,0	100,0	100,0
Zibilin daşınması	100,0	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Elektrik enerjisi təchizatı	100,0	100,0	100,0	100,0
Təbii qaz təchizatı	100,0	84,8	96,0	110,4
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,2	101,3	101,2	102,0
Məişət cihazlarının təmiri	100,0	102,1	101,5	102,0
Ev və məişət xidmətləri	100,0	100,4	101,5	103,4

…ardı

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2018-ci ilin yanvar-avqust ayları 2017-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Tibbi xidmətlər	101,2	103,3	102,4	101,4
Stomatoloji xidmətlər	100,1	102,3	101,9	101,7
Xəstəxana xidmətləri	100,5	100,9	100,0	100,6
Avtomobillərin təmiri	100,0	101,7	101,7	101,1
Nəqliyyat vasitələri ilə bağlı digər xidmətlər	100,0	100,2	100,2	101,1
Dəmir yolu ilə sərnişindaşıma xidməti	100,1	100,7	103,0	114,4
Metro nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	141,2	106,3
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	120,9	103,5
Hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	99,9	103,5	97,3	98,9
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	100,0	100,0	97,1
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	100,0	100,0	97,7
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	100,0	102,0	102,0	101,2
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	102,0	100,8	105,0
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	100,0	101,2	101,4	102,9
Mehmanxana xidməti	100,2	103,7	102,9	100,1
Bərbərxana və kosmetik xidmətlər	100,0	102,0	101,8	102,5
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0	100,0

Cədvəl 44

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2019-cu ilin avqust ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	99,8	99,4	100,1	100,1
Abşeron	99,8	99,7	99,7	100,0
Gəncə-Qazax	99,6	99,0	100,0	100,0
Şəki-Zaqatala	99,7	99,2	100,0	100,0
Lənkəran	99,7	99,2	100,2	100,0
Quba-Xaçmaz	99,7	99,2	100,0	100,0
Aran	99,7	99,3	100,0	100,1
Yuxarı Qarabağ	99,5	98,8	99,9	100,0
Dağlıq Şirvan	99,7	99,4	99,9	100,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	98,9	97,5	100,0	100,0

Qrafik 18

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

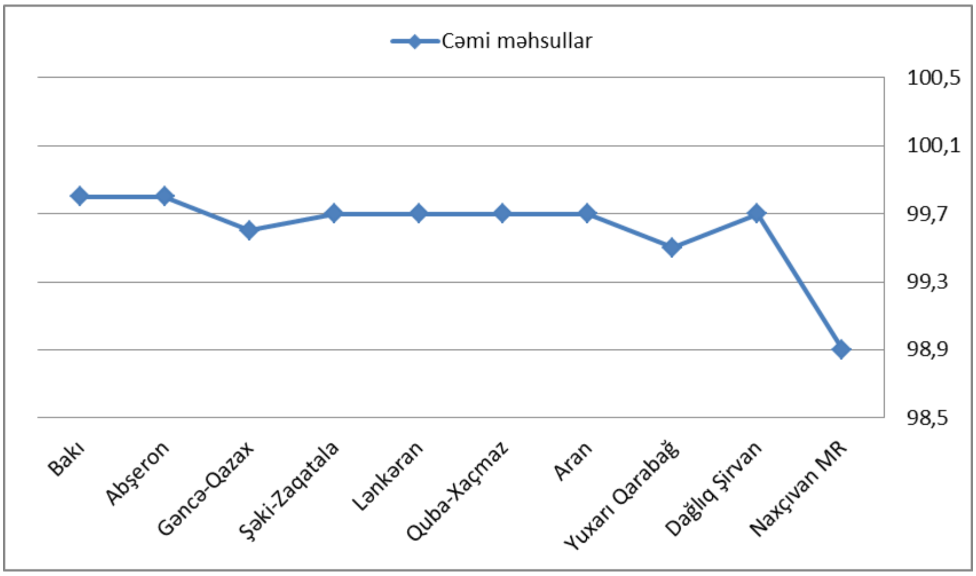

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2019-cu ilin avqust ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 5,1 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 6,8 faiz ucuzlaşmış, emal sənayesi üzrə 0,2 faiz bahalaşmış, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə dəyişiklik baş verməmişdir.

Cədvəl 45

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	**94,9**	**94,6**	**104,2**
Mədənçıxarma sənayesi	93,2	84,3	93,6
Emal sənayesi	100,2	103,2	107,9
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	100,0	100,0
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2019-cu ilin avqust ayında iyul ayına nisbətən kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri 0,9 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri 4,1 faiz bahalaşmış, bitkiçilik məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə 2,3 faiz ucuzlaşmışdır.

Ay ərzində balıq və sair balıqçılıq məhsullarının və meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə sabit qalmışdır.

Cədvəl 46

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	**100,9**	**106,5**	**103,1**
bitkiçilik məhsulları	97,7	108,2	101,7
heyvandarlıq məhsulları	104,1	105,2	103,9
Meşə təsərrüfatı məhsulları	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	**100,0**	**102,8**	**103,3**

Nəqliyyat, poçt və rabitə xidmətlərinin qiymət indeksləri. 2019-cu ilin avqust ayında nəqliyyat xidmətlərinin qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,3 faiz, o cümlədən yükdaşıma xidmətlərinin qiymətləri 0,3 faiz, sərnişindaşıma xidmətlərinin qiymətləri isə 0,1 faiz ucuzlaşmışdır.

Ay ərzində rabitə, poçt və kuryer xidmətlərinin qiymətlərində əvvəlki ayla müqayisədə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

Cədvəl 47

Nəqliyyat, poçt və rabitə xidmətlərinin qiymətləri indeksi

	2019-cu ilin avqust ayı 2019-cu ilin iyul ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin avqust ayı 2018-ci ilin avqust ayına nisbətən, faizlə	2019-cu ilin yanvar-avqust ayları 2018-ci ilin yanvar-avqust aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	**99,7**	**99,7**	**98,6**
Yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	99,7	99,2	98,4
Sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	**99,9**	102,2	100,1
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**100,1**	**100,1**
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumata görə 2019-cu il avqust ayının 1-nə ölkənin bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli milli valyuta ekvivalentində 13681,4 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 11112,7 milyon manatı və ya 81,2 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 97,5 faizi banklar, 2,5 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1487,4 milyon manat olmuş və ümumi kredit portfelinin 10,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 48

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2019-cu il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	13681,4	112,4
o cümlədən: qısamüddətli	2568,7	107,6
uzunmüddətli	11112,7	113,6
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	1487,4	83,5
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, faizlə	10,9	x

Qrafik 19

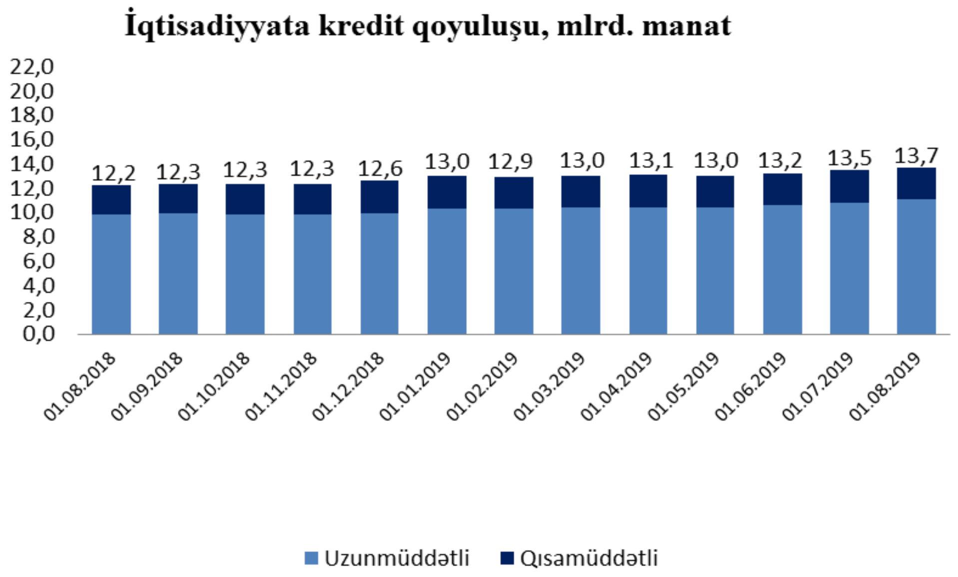
İqtisadiyyata kredit qoyuluşu, mlrd. manat
22,0
20,0
18,0
16,0
14,0
12,0
10,0
8,0
6,0
4,0
2,0
0,0
12,2
12,3
12,3
12,3
12,6
13,0
12,9
13,0
13,1
13,0
13,2
13,5
13,7
01.08.2018
01.09.2018
01.10.2018
01.11.2018
01.12.2018
01.01.2019
01.02.2019
01.03.2019
01.04.2019
01.05.2019
01.06.2019
01.07.2019
01.08.2019
Uzunmüddətli
Qısamüddətli

Məşğulluq və işsizlik

2019-cu il sentyabrın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5191,2 min nəfər olmuş, onlardan 4939,1 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il avqustun 1-i vəziyyətinə muzdla işləyənlərin sayı 1613,8 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 902,4 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 711,4 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft sektorunda 34,7 min nəfər, qeyri neft-qaz sektorunda isə 1579,1 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzdla çalışan işçilərin 24,0 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 7,5 faizi tikintidə, 7,3 faizi emal sənayesində, 3,3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,2 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,9 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 1,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 20,5 faizi təhsil, 18,0 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,3 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,9 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,6 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,8 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 3,4 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,7 faizi informasiya və rabitə, 1,7 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,0 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi və 1,0 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar sahələrində çalışmışlar.

Cədvəl 49

2019-cu il avqust ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə muzdla işləyən işçilərin sayı

(min nəfər)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	**1 613,8**	**902,4**	**711,4**
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	52,8	27,0	25,8
Mədənçıxarma sənayesi	34,9	13,2	21,7
Emal sənayesi	118,3	19,6	98,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	28,8	28,1	0,7
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	30,3	27,7	2,6
Tikinti	121,7	32,1	89,6
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	290,7	2,5	288,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	74,3	47,3	27,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	26,9	1,0	25,9
İnformasiya və rabitə	28,0	15,7	12,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	26,7	5,2	21,5
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	16,5	7,2	9,3
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	54,4	32,6	21,8
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	60,9	45,3	15,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	111,8	105,6	6,2
Təhsil	331,2	322,0	9,2
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	134,2	117,7	16,5
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	54,7	50,7	4,0
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	16,7	1,9	14,8

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 148,7 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 50

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	147,6
Mədənçıxarma sənayesi	150,4
Emal sənayesi	145,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	151,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	155,9
Tikinti	148,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	155,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	148,4
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	151,1
İnformasiya və rabitə	150,8
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	147,6
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	148,4
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	147,3
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	141,8
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	152,4
Təhsil	142,6
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	147,7
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	151,2
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	143,8

2019-cu il sentyabr ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyata alınmış işsiz şəxslərin sayı 70,9 min nəfər olmuş, onların 35,3 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlikdən sığorta ödənişinin orta məbləği 233,5 manat olmuşdur.

Cədvəl 51

Məşğulluq xidməti orqanlarında qeydiyyata alınmış işsiz şəxslərin və işsizlikdən sığorta ödənişi alanların sayı

(1 sentyabr 2019-cu il vəziyyətinə)

	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	**70 947**	**638**
Bakı şəhəri – cəmi	**28 980**	**385**
Abşeron iqtisadi rayonu – cəmi	**6 956**	**56**
o cümlədən: Xızı rayonu	384	4
Abşeron rayonu	1 555	18
Sumqayıt şəhəri	5 017	34
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu – cəmi	**10 528**	**36**
o cümlədən: Gəncə şəhəri	777	23
Qazax rayonu	627	2
Ağstafa rayonu	492	1
Tovuz rayonu	1 351	3
Şəmkir rayonu	4 199	3
Gədəbəy rayonu	1 208	2
Daşkəsən rayonu	694	-
Samux rayonu	340	1
Göygöl rayonu	314	-
Goranboy rayonu	313	1
Naftalan şəhəri	213	-
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu – cəmi	**2 328**	**15**
o cümlədən: Balakən rayonu	452	2
Zaqatala rayonu	292	2
Qax rayonu	359	2
Şəki şəhəri	492	2
Oğuz rayonu	207	1
Qəbələ rayonu	526	6
Lənkəran iqtisadi rayonu – cəmi	**3 078**	**10**
o cümlədən: Astara rayonu	261	-
Lənkəran şəhəri	243	6
Lerik rayonu	178	-

...ardı...

	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Yardımlı rayonu	74	2
Masallı rayonu	1 355	1
Cəlilabad rayonu	967	1
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu – cəmi	**2 828**	**10**
o cümlədən: Qusar rayonu	612	1
Xaçmaz rayonu	527	2
Quba rayonu	675	5
Şabran rayonu	416	2
Siyəzən rayonu	598	-
Aran iqtisadi rayonu – cəmi	**9 090**	**70**
o cümlədən: Göyçay rayonu	375	8
Beyləqan rayonu	231	2
Ağcabədi rayonu	401	2
Bərdə rayonu	927	5
Neftçala rayonu	711	3
Biləsuvar rayonu	418	-
Salyan rayonu	1 337	3
Yevlax şəhəri	194	8
Mingəçevir şəhəri	805	17
Ağdaş rayonu	483	3
Ucar rayonu	420	-
Zərdab rayonu	295	-
Kürdəmir rayonu	338	3
İmişli rayonu	768	3
Saatlı rayonu	94	1
Sabirabad rayonu	115	2
Hacıqabul rayonu	984	1
Şirvan şəhəri	194	9
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu – cəmi	**3 612**	**8**
o cümlədən: Cəbrayıl rayonu	278	2
Füzuli rayonu	601	2
Ağdam rayonu	1 467	2
Tərtər rayonu	623	2
Xocalı rayonu	281	-
Şuşa rayonu	133	-
Xocavənd rayonu	229	-

... sonu

	İşsiz şəxslərin sayı, nəfər	onlardan işsizlikdən sığorta ödənişi alanlar
Xankəndi şəhəri	-	-
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu – cəmi	**1 423**	**41**
o cümlədən: Kəlbəcər rayonu	434	4
Laçın rayonu	285	7
Qubadlı rayonu	495	14
Zəngilan rayonu	209	16
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu – cəmi	**2 124**	**7**
o cümlədən: Qobustan rayonu	386	1
İsmayıllı rayonu	703	2
Ağsu rayonu	405	3
Şamaxı rayonu	630	1
Naxçıvan Muxtar Respublikası – cəmi	**-**	**-**

Dövlət büdcəsi

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,3 faiz artaraq 12526,5 milyon manat təşkil etmişdir. Bu dövrdə büdcədən 13102,7 milyon manat və ya əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,5 faiz çox vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 576,2 milyon manatlıq (ümumi daxili məhsulun 1,3 faizi qədər) kəsir yaranmışdır.

Cədvəl 52

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	İcra, milyon manat		2019-cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən, faizlə
	2019-cu ilin yanvar-iyul ayları*	2018-ci ilin yanvar-iyul ayları	
Gəlirlər – cəmi	**12526,5**	**12130,2**	**103,3**
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	515,7	568,2	90,8
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	1666,4	1521,3	109,5
Torpaq vergisi	24,7	29,0	85,2
Əmlak vergisi	119,3	103,0	115,8
Əlavə dəyər vergisi	2825,7	2369,5	119,3
Sadələşdirilmiş vergi	215,0	269,1	79,9
Aksiz	505,3	404,8	124,8
Yol vergisi	68,3	63,5	107,6
Mədən vergisi	73,4	76,5	95,9
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	702,7	602,7	116,6
Digər daxilolmalar	5810,0	6122,6	94,9

* 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarına dair dərc edilmiş operativ məlumatlara Maliyyə Nazirliyinin dəqiqləşdirmələri əsasında müvafiq dəyişikliklər edilmişdir.

Daxilolmaların 22,6 faizi əlavə dəyər vergisi, 13,3 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 5,6 faizi xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər, 4,1 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 4,0 faizi aksizlər, 1,7 faizi sadələşdirilmiş vergi, 2,3 faizi vergilərin digər növləri, 46,4 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Cədvəl 53

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	İcra, milyon manat		2019-cu ilin yanvar-iyulu 2018-ci ilin yanvar-iyuluna nisbətən, faizlə
	2019-cu ilin yanvar-iyul ayları	2018-ci ilin yanvar-iyul ayları	
Xərclər – cəmi	**13102,7**	**11649,3**	**112,5**
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	2136,7	1900,0	112,5
ondan: beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	108,4	139,4	77,8
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	795,1	683,6	116,3
Təhsil	1276,8	1184,0	107,8
Səhiyyə	470,3	391,4	120,2
Sosial müdafiə və sosial təminat	1599,7	1384,7	115,5
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	173,6	140,2	123,8
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	3953,2	3581,7	110,4
o cümlədən: mənzil və kommunal təsərrüfatı	148,8	189,5	78,5
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	381,3	287,5	132,6
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	3120,6	2612,8	119,4
nəqliyyat və rabitə	119,1	116,7	102,1
yanacaq və enerji	3,0	7,6	39,5
iqtisadi fəaliyyət	180,4	367,6	49,1
Digər xərclər	2697,3	2383,7	113,2
Profisit/kəsir(-)	**-576,2**	**480,9**	**-**

Büdcə vəsaitlərinin 30,1 faizi iqtisadiyyatın inkişafı və tənzimlənməsinin, 12,2 faizi sosial müdafiə və sosial təminat, 13,4 faizi təhsil və səhiyyə sahələrinin, 44,3 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Cədvəl 54

Büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Gəlirlər – cəmi	**100,0**	**28,2**
o cümlədən: Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	4,1	1,2
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	13,3	3,7
Torpaq vergisi	0,2	0,1
Əmlak vergisi	1,0	0,3
Əlavə dəyər vergisi	22,6	6,3
Sadələşdirilmiş vergi	1,7	0,5
Aksiz	4,0	1,1
Yol vergisi	0,5	0,1
Mədən vergisi	0,6	0,2
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	5,6	1,6
Digər daxilolmalar	46,4	13,1

Cədvəl 55

Büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Xərclər – cəmi	**100,0**	**29,5**
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	16,3	4,8
ondan: beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	0,8	0,2
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	6,1	1,8
Təhsil	9,8	2,9
Səhiyyə	3,6	1,0
Sosial müdafiə və sosial təminat	12,2	3,6
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	1,3	0,4
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	30,1	8,9
o cümlədən: mənzil və kommunal təsərrüfatı	1,1	0,3
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	2,9	0,9
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	23,8	7,0
nəqliyyat və rabitə	0,9	0,3
yanacaq və enerji	0,02	0,01
iqtisadi fəaliyyət	1,4	0,4
Digər xərclər	20,6	6,1
Kəsir	**-**	**1,3**

Qrafik 20

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında büdcə gəlirlərinin strukturu

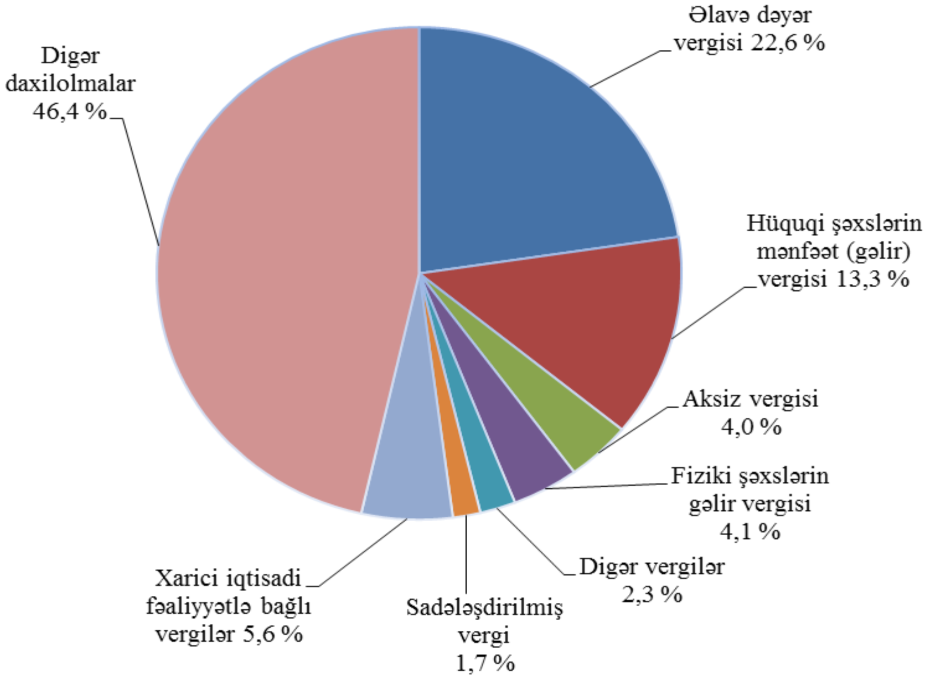

Qrafik 21

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında büdcə xərclərinin strukturu

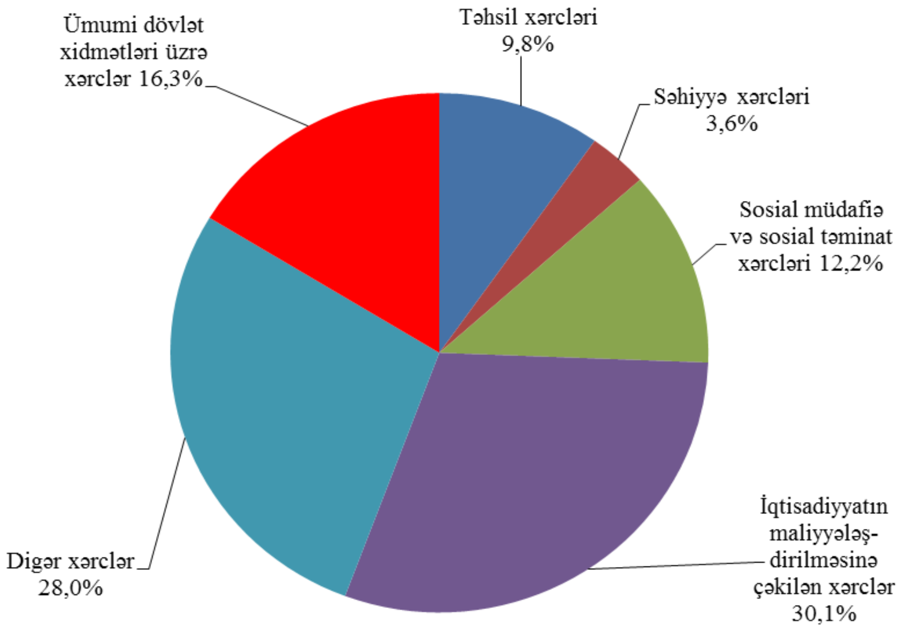

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 14810,3 milyon manat, xərcləri 14712,1 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 98,2 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 0,2 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 177 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 107 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 164 ölkədən idxal olunmuşdur.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsi 19932,8 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 11499,1 milyon dollar, idxalın dəyəri 8433,7 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 3065,4 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2018-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 14,0 faiz, o cümlədən idxal üzrə 46,0 faiz artmış, ixrac üzrə isə 1,7 faiz azalmışdır. Real ifadədə dövriyyə 6,0 faiz, o cümlədən idxal 15,6 faiz, ixrac 1,2 faiz artmışdır.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 87,2 faizi İtaliya, Türkiyə, Rusiya, Çin, İsveçrə, Almaniya, İsrail, Hindistan, ABŞ, Fransa, Kanada, Ukrayna, İspaniya, Çexiya, Gürcüstan, Birləşmiş Krallıq, İran, Avstraliya və Portuqaliya ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 14,1 faizi İsveçrənin, 14,0 faizi Rusiyanın, 9,7 faizi Türkiyənin, 8,6 faizi Çinin, 6,7 faizi ABŞ-ın, 4,8 faizi Almaniyanın, 4,6 faizi Kanadanın, 3,8 faizi İranın, 3,5 faizi Avstraliyanın, 3,1 faizi Ukraynanın, 2,6 faizi İtaliyanın, 2,0 faizi Fransanın, 1,7 faizi Qazaxıstanın, 1,6 faizi Birləşmiş Krallığın, hər biri 1,3 faiz olmaqla Yaponiya və Belarusun, 1,2 faizi Türkmənistanın, 1,1 faizi Koreyanın, 14,3 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

Qrafik 22

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri

(milyon ABŞ dolları ilə)

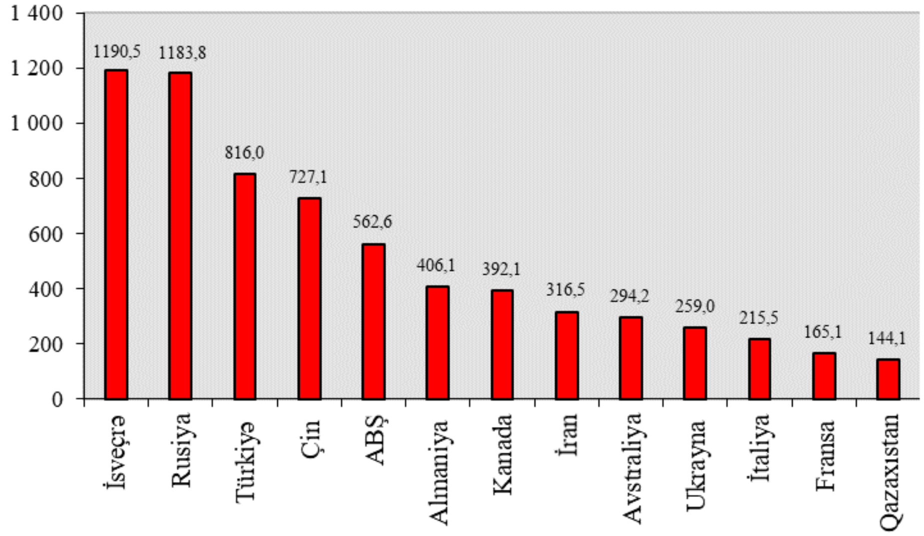

İdxalda maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar, ərzaq məhsulları, nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, əczaçılıq məhsulları, tütün məmulatları, mebel və onun hissələrinin dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxalın 43,2 faizini avtomobil, 33,3 faizini hava, 15,7 faizini dəmir yolu, 5,1 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 2,7 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə 2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında mühüm məhsul növlərindən buğda idxalı 9,2 faiz, təzə meyvə – 5,1 faiz, xam şəkər və şəkər – 1,6 dəfə, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 2,4 faiz, kartof – 14,1 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 14,7 faiz, mal əti – 14,7 faiz, təzə tərəvəz – 39,7 faiz, minik avtomobilləri – 2,0 dəfə, polad prokatı – 21,2 faiz, mineral gübrələr – 18,6 faiz, hesablama

maşınları, blok və qurğuları – 29,2 faiz, rezin şinlər – 10,1 faiz, məişət kondisionerləri – 1,8 dəfə, mebellər – 6,1 faiz, polietilen – 21,7 faiz, yük avtomobilləri – 1,7 dəfə, paltaryuyan maşınlar – 9,0 faiz, qara metallardan künclüklər – 11,9 faiz, avtobuslar – 2,0 dəfə artmış, bitki yağları idxalı isə 5,5 faiz, siqaret – 44,5 faiz, çay – 1,5 faiz, qara metallardan borular – 9,8 faiz, qara metallardan çubuqlar – 11,6 faiz, sement və sement klinkerləri – 20,9 faiz, məişət soyuducuları – 19,4 faiz azalmışdır.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ölkəyə 20800 ədəd minik avtomobili, 1943 ədəd yük avtomobili, 139 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 30,1 faizini İtaliyaya, 12,2 faizini Türkiyəyə, 6,1 faizini İsrailə, hər biri 5,6 faiz olmaqla Hindistan və Çinə, 4,9 faizini Almaniyaya, 3,8 faizini İspaniyaya, hər biri 3,4 faiz olmaqla Rusiya və Çexiyaya, 3,3 faizini Fransaya, 3,1 faizini Gürcüstana, 2,4 faizini Portuqaliyaya, 2,2 faizini Ukraynaya, 1,9 faizini Birləşmiş Krallığa, 1,2 faizini Yunanıstana, hər biri 1,1 faiz olmaqla Kanada və Xorvatiyaya, hər biri 1,0 faiz olmaqla Tailand və Avstriyaya, qalan 6,6 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

Qrafik 23

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri
(milyon ABŞ dolları ilə)

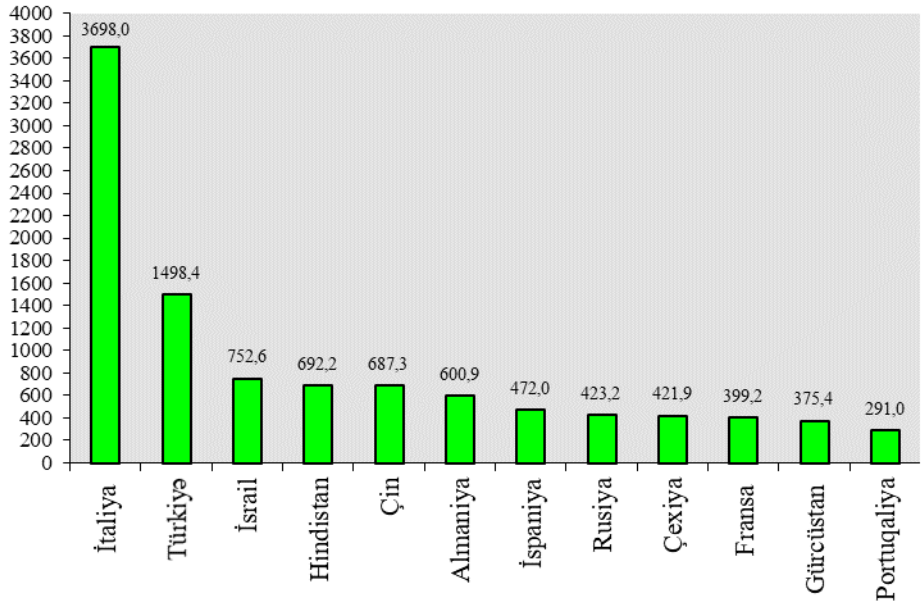

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ixracın 88,6 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 5,8 faizini avtomobil, 3,6 faizini dəmir yolu, 1,2 faizini hava, 0,8 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz, neft məhsulları, meyvə-tərəvəz, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, pambıq lifi və ipliyi, kimya sənayesi məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, alkoqollu və alkoqolsuz içkilər, şəkər, bitki yağlarının payı üstünlük təşkil etmişdir.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 26,2 faiz, təzə tərəvəz – 1,0 faiz, şəkər – 49,2 faiz, tütün – 1,9

dəfə, meyvə və tərəvəz şirələri – 36,3 faiz, çay – 2,2 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 6,4 faiz, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 33,5 faiz, pambıq lifi – 2,0 dəfə, emal olunmamış alüminium – 6,2 faiz, pambıq ipliyi – 43,0 faiz, qara metallardan yarımfabrikatlar – 39,5 faiz, bentonit gili – 5,2 faiz artmış, kartof ixracı isə 7,4 faiz, bitki yağları – 33,9 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 20,7 faiz, polietilen – 1,1 faiz, qara metallardan borular – 82,5 faiz azalmışdır.

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında qeyri neft-qaz məhsullarının ixracı 2018-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 17,0 faiz, real ifadədə isə 12,8 faiz artaraq 1133,0 milyon dollara bərabər olmuşdur. Qeyri neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (34,9 faiz), Türkiyəyə (22,2 faiz), Gürcüstana (8,9 faiz), İsveçrəyə (7,8 faiz), İtaliyaya (2,9 faiz), Ukraynaya (2,2 faiz), Yunanıstana (2,1 faiz), Çinə (1,7 faiz), İrana (1,6 faiz) və Niderlanda (1,3 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir.

Qrafik 24

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)

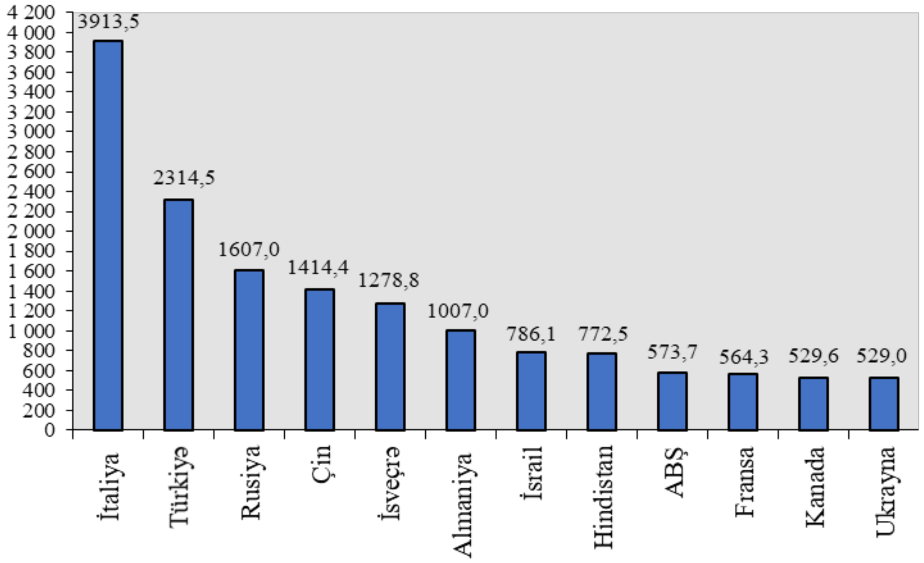

Qrafik 25

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında MDB üzvü dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi

(milyon ABŞ dolları ilə)

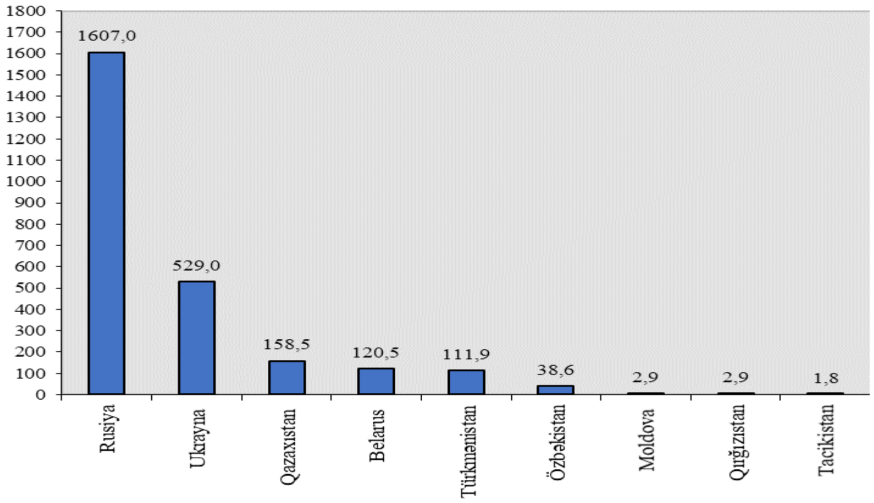

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ölkəmizə 18,1 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım şəklində müxtəlif məhsullar daxil olmuşdur.

Əhalinin gəlirləri

İlkin məlumatlara görə, 2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,4 faiz artaraq 36861,6 milyon manat təşkil etmiş, əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 3727,8 manatlıq gəlir düşmüşdür.

Bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 33771,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən 6,3 faiz çox vəsait qalmışdır.

Cədvəl 56

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	2018-ci ilin yanvar-avqust aylarında*)	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn.manat	36861,6	34651,3	106,4
hər nəfərə, manat	3727,8	3534,3	105,5
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn.manat	33771,5	31774,1	106,3
hər nəfərə, manat	3415,3	3240,8	105,4

*) 2018-ci ilin aylıq göstəriciləri dövr üzrə yekun məlumatlar əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Əməkhaqqı

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında muzdla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 8,4 faiz artaraq 587,7 manat təşkil etmişdir. Əməkhaqqı neft-qaz sektorunda 3101,6 manat, qeyri neft-qaz sektorunda 530,7 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqları 482,5 manat, özəl müəssisələrdə isə 724,1 manat olmuşdur.

Cədvəl 57

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında iqtisadi fəaliyyət və mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əməkhaqqı
(manat)

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	587,7	482,5	724,1
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	329,0	270,8	392,3
Mədənçıxarma sənayesi	3 046,2	1 421,1	4 055,8
Emal sənayesi	613,4	709,9	594,8
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	625,0	623,8	673,3
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	409,8	364,8	820,6
Tikinti	712,9	594,3	763,2
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	394,1	429,7	393,8
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	824,9	826,0	822,8
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	552,3	805,0	543,0
İnformasiya və rabitə	989,5	695,5	1 377,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1 685,8	1 656,6	1 692,8
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	544,5	452,3	619,2
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	1 138,2	501,5	2 101,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	377,0	325,2	514,8
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	661,4	686,4	239,8
Təhsil	405,4	397,6	662,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	310,7	300,8	384,1
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	377,9	328,5	948,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	580,1	711,0	563,1

Mədənçıxarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, eləcə də tikinti sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə 2019-cu il avqust ayının 1-nə əhalinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 6,6 faiz artaraq 8580,0 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 56,4 faizi xarici, 43,6 faizi isə milli valyutada qoyulmuşdur. Milli valyutada olan əmanətlər ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 23,4 faiz artmış, xarici valyutada əmanətlər isə 3,6 faiz azalmışdır.

Cədvəl 58

Əhalinin əmanətləri

	2019-cu il avqustun 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	8580,0	106,6
o cümlədən: milli valyutada	3744,6	123,4
xarici valyutada	4835,4	96,4

Qrafik 26

Əhalinin əmanətləri, mlyn. manat

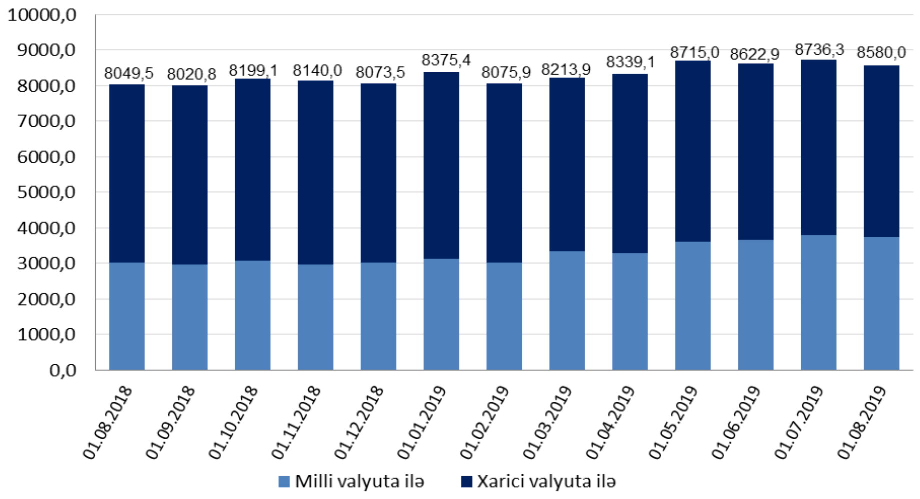

Avqust ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə orta məzənnəsi 1,70 (ilin əvvəlindən 1,70) manata, 1 Avroya-1,89 (1,92) manata, 100 Rus rubluna 2,59 (2,61) manata bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

İlin əvvəlindən ölkə üzrə əhalinin sayı 46417 nəfər və ya 0,5 faiz artaraq 2019-cu il avqust ayının 1-i vəziyyətinə 10027874 nəfərə çatmışdır. Əhalinin 52,8 faizini şəhər, 47,2 faizini kənd sakinləri, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Əhalinin bir kvadrat kilometrə düşən sayı 116 nəfər olmuşdur.

Cədvəl 59

Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar - iyul					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə[1)]		
	2019	2018	artım (+) azalma (-)	2019	2018	2019-cu il 2018-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	46214	43861	+2353	8,1	7,7	105,2
doğulanlar	79861	78673	+1188	13,9	13,8	100,7
ölənlər	33647	34812	-1165	5,8	6,1	95,1
Nikahlar	35192	33009	+2183	6,1	5,8	105,2
Boşanmalar	9793	8538	+1255	1,7	1,5	113,3

[1)] Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Cari ilin yanvar-iyul ayları ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 79861 doğulan körpə qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 13,8-dən 13,9-a qədər artmışdır. Doğulanların 53,4 faizi oğlan, 46,6 faizi isə qız uşaqlarıdır. Körpələrdən 1844-ü əkiz, 48-i isə üçəm doğulanlardır.

Qrafik 27

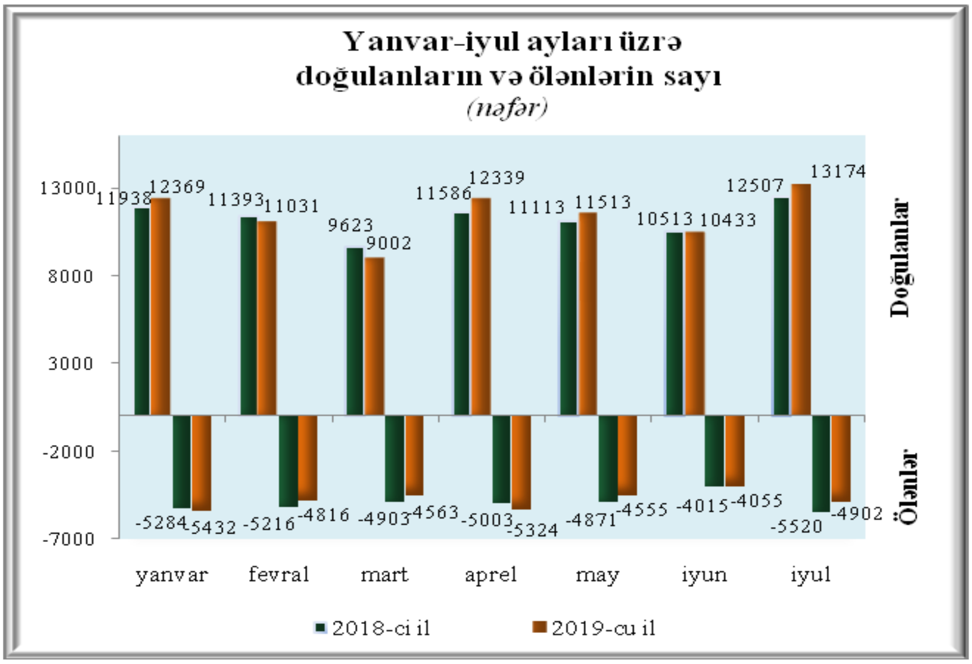

2019-cu ilin 7 ayında ölkədə 33647 ölüm halı qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə ölüm səviyyəsi 6,1-dən 5,8-ə düşmüşdür.

Bu ilin yanvar-iyul aylarında qeydiyyat şöbələri tərəfindən 35192 nikah və 9793 boşanma halları qeydə alınmış və ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 5,8-dən 6,1-ə, boşanmaların sayı isə 1,5-dən 1,7-yə qədər artmışdır.

Cari ilin yanvar-iyul ayları ərzində Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün Azərbaycana 1095 nəfər gələn, Azərbaycandan isə 892 nəfər gedən qeydə alınaraq, miqrasiya saldosu müsbət 203 nəfər təşkil etmişdir.

Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri **Tahir Budaqov**

ƏLAVƏLƏR

Cədvəl 60

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
2018-ci il 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə				
yanvar	101,5	117,2	105,5	102,4
yanvar-fevral	101,4	116,3	104,7	102,5
yanvar-mart	102,0	118,8	104,0	102,6
yanvar-aprel	100,9	121,9	103,5	102,5
yanvar-may	100,7	125,1	103,2	102,4
yanvar-iyun	101,0	128,1	103,0	102,5
yanvar-iyul	100,7	129,9	102,8	102,6
yanvar-avqust	101,9	130,5	102,7	102,7
2019-cu il 2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə				
yanvar	103,4	99,9	101,7	102,7
yanvar-fevral	104,6	103,9	101,9	102,6
yanvar-mart	104,4	106,1	102,1	102,7
yanvar-aprel	102,2	107,5	102,4	102,7
yanvar-may	102,2	107,6	102,4	102,8
yanvar-iyun	101,5	106,7	102,5	102,8
yanvar-iyul	102,2	105,6	102,7	102,9
yanvar-avqust	102,0	104,2	102,6	102,9

Cədvəl 61

2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında tikintinin əsas göstəriciləri
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
İstifadəyə verilmişdir: Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	3591,5 *)	2,9 d.
Xəstəxanalar, çarpayı	640	10,7 d.
Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı	35	2,3 d.
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	1170	17,4
Məktəbəqədər təhsil müəssisələri, yer	340	-
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	8627,2	94,6
ondan məhsul istehsalı sahələrinə	5549,2	87,4
xidmət sahələrinə	2242,7	107,3
yaşayış evlərinin tikintisinə	835,3	122,2
Ümumi vəsaitdən tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmişdir - cəmi	5756,9	91,2

***)** İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin sahəsinə dair məlumatlarda müşahidə olunan kəskin artım "Bəzi çoxmənzilli binaların istismarına icazə verilməsinin sadələşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 19 fevral tarixli 529 nömrəli Fərmanına əsasən, əvvəlki illərdə tikilmiş və müəyyən səbəblərə görə istismarına icazə verilməmiş bəzi çoxmənzilli binaların cari ilin hesabat dövründə istismarına icazə verilməsi ilə bağlı olmuşdur.

Cədvəl 62

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2014			
Yanvar	2 703,3	1 301,6	8 630,5
Aprel	2 718,9	1 304,9	8 852,8
İyul	2 724,1	1 306,0	8 841,2
Oktyabr	2 721,4	1 305,4	8 767,5
2015			
Yanvar	2 697,5	1 299,2	8 645,4
Aprel	2 701,9	1 298,4	8 784,4
İyul	2 708,2	1 301,3	8 807,4
Oktyabr	2 703,9	1 301,4	8 743,4
2016			
Yanvar	2 708,3	1 303,0	8 677,1
Aprel	2 719,6	1 302,6	8 828,0
İyul	2 724,9	1 303,6	8 823,2
Oktyabr	2 720,8	1 303,8	8 740,7
2017			
Yanvar	2 698,5	1 299,0	8 614,8
Aprel	2 706,8	1 300,8	8 785,5
İyul	2 707,7	1 299,9	8 767,1
Oktyabr	2 702,6	1 298,7	8 667,3
2018			
Yanvar	2 673,0	1 285,8	8 454,3
Aprel	2 684,1	1 290,0	8 659,2
İyul	2 691,3	1 290,7	8 649,0
Oktyabr	2 686,5	1 291,0	8 549,4
2019			
Yanvar	2 658,8	1 279,1	8 304,1
Aprel	2 672,7	1 284,8	8 563,7
İyul	2 674,0	1 284,9	8 542,7

Cədvəl 63

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**154 430,1**	**151 795,2**	**101,7**
o cümlədən: Dəmir yolu	9 550,6	9 137,6	104,5
Dəniz	4 087,9	5 559,7	73,5
Hava	126,6	135,3	93,6
Boru kəməri	39 245,4	38 209,3	102,7
neft kəməri	26 384,4	27 380,2	96,4
qaz kəməri	12 861,0	10 829,1	118,8
Avtomobil	101 419,6	98 753,3	102,7

Cədvəl 64

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**60 029,6**	**61 040,7**	**98,3**
o cümlədən: Dəmir yolu	3 261,8	2 929,6	111,3
Dəniz	2 228,1	3 045,2	73,2
Hava	598,0	580,4	103,0
Boru kəməri	42 618,0	43 459,5	98,1
neft kəməri	38 134,1	39 927,6	95,5
qaz kəməri	4 483,9	3 531,9	127,0
Avtomobil	11 323,7	11 026,0	102,7

Cədvəl 65

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**1 303 804,6**	**1 279 137,1**	**101,9**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	2 215,1	1 766,3	125,4
Dəniz	13,6	10,9	124,8
Hava	1 851,7	1 687,3	109,7
Metro	150 304,2	150 372,0	100,0
Avtomobil	1 149 420,0	1 125 300,6	102,1
avtobus	1 103 632,8	1 080 933,2	102,1
taksi	45 787,2	44 367,4	103,2

Cədvəl 66

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi, milyon sərnişin-km

	2019-cu ilin yanvar-avqust aylarında	2018-ci ilin müvafiq dövründə	2018-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	**21 924,4**	**21 757,0**	**100,8**
o cümlədən:			
Dəmir yolu	350,4	305,6	114,7
Dəniz	5,9	4,6	128,3
Hava	3 251,7	3 483,4	93,3
Metro	1 658,5	1 659,2	100,0
Avtomobil	16 657,9	16 304,2	102,2
avtobus	15 600,4	15 279,5	102,1
taksi	1 057,5	1 024,7	103,2

Cədvəl 67

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi

	2018		2019	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	2794,6	102,4	2898,5	102,7
Fevral	2520,3	102,6	2616,6	102,5
Mart	3176,8	103,0	3328,0	102,9
I rüb	**8491,7**	**102,6**	**8843,1**	**102,7**
Aprel	2397,1	101,9	2514,3	102,4
May	2808,9	102,1	2971,0	103,2
İyun	3448,2	102,9	3649,5	103,0
II rüb	**8654,2**	**102,7**	**9134,8**	**102,5**
Yanvar-iyun	**17145,9**	**102,5**	**17977,9**	**102,8**
İyul	2936,4	103,0	3130,4	102,8
Avqust	2884,1	103,7	3066,9	103,2
Sentyabr	3191,7	102,6		
III rüb	**9012,2**	**103,1**		
Yanvar-sentyabr	**26158,1**	**102,7**		
Oktyabr	3315,4	102,6		
Noyabr	2963,3	104,3		
Dekabr	4653,2	104,9		
IV rüb	**10931,9**	**104,3**		
İllik	**37090,0**	**103,0**		

Cədvəl 68

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə dövriyyəsi və indeksləri

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		**Qeyri-ərzaq məhsulları**	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018				
Yanvar	1411,4	101,7	1383,2	103,0
Fevral	1279,9	101,8	1240,4	103,4
Mart	1612,8	102,6	1564,0	103,4
I rüb	**4304,1**	**102,0**	**4187,6**	**103,3**
Aprel	1162,0	101,5	1235,1	102,3
May	1392,6	101,3	1416,3	102,9
İyun	1640,3	102,2	1807,9	103,5
II rüb	**4194,9**	**101,8**	**4459,3**	**103,0**
Yanvar-iyun	**8499,0**	**101,9**	**8646,9**	**103,1**
İyul	1522,1	102,4	1414,3	103,7
Avqust	1511,3	104,6	1372,8	102,8
Sentyabr	1601,5	101,1	1590,2	104,2
III rüb	**4634,9**	**102,6**	**4377,3**	**103,6**
Yanvar – sentyabr	**13133,9**	**102,1**	**13024,2**	**103,3**
Oktyabr	1646,5	102,4	1668,9	102,7
Noyabr	1492,3	104,1	1471,0	104,5
Dekabr	2365,7	104,4	2287,5	105,3
IV rüb	**5504,5**	**103,8**	**5427,4**	**104,2**
Yanvar dekabr	**18638,4**	**102,5**	**18451,6**	**103,4**
2019				
Yanvar	1456,0	102,4	1442,5	103,1
Fevral	1325,3	102,1	1291,3	102,9
Mart	1690,8	102,5	1637,2	103,3
I rüb	**4472,1**	**102,4**	**4371,0**	**103,1**
Aprel	1232,8	102,5	1281,5	102,3
May	1482,8	102,6	1488,2	103,7
İyun	1757,2	102,7	1892,3	103,3
II rüb	**4472,8**	**102,6**	**4662,0**	**103,2**
Yanvar-iyun	**8944,9**	**102,5**	**9033,0**	**103,1**
İyul	1641,4	101,8	1489,0	103,8
Avqust	1631,8	103,1	1435,1	103,3

Cədvəl 69

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2018-ci il		2019-cu il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	97 479,7	103,5	101 995,5	103,6
Fevral	95 550,8	103,8	100 335,0	103,4
Mart	109 424,1	104,1	114 777,0	103,1
I rüb	**302 454,6**	**103,8**	**317 107,5**	**103,4**
Aprel	93 079,6	104,6	98 288,1	103,8
May	115 707,6	106,8	120 895,0	102,9
İyun	141 021,6	106,0	149 641,0	104,5
II rüb	**349 808,8**	**105,9**	**368 824,1**	**103,7**
Yanvar-iyun	**652 263,4**	**104,8**	**685 931,6**	**103,6**
İyul	126 193,7	106,9	140 160,9	109,4
Avqust	127 431,2	115,3	140 970,0	109,3
Sentyabr	123 713,8	102,9		
III rüb	**377 338,7**	**108,2**		
Yanvar-sentyabr	**1 029 602,1**	**106,0**		
Oktyabr	139 489,4	107,7		
Noyabr	145 140,7	109,2		
Dekabr	219 063,2	109,4		
IV rüb	**503 693,3**	**108,9**		
İllik	**1 533 295,4**	**106,8**		

Cədvəl 70

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər (aylar üzrə)

	2018-ci il		**2019-cu il**	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	737,5	101,3	768,7	100,8
Fevral	536,7	101,5	558,9	100,4
Mart	729,9	101,9	765,0	101,1
I rüb	**2 004,1**	**101,7**	**2 092,6**	**100,8**
Aprel	536,3	102,9	566,9	101,8
May	635,1	104,4	664,7	102,4
İyun	730,7	102,8	765,9	102,5
II rüb	**1 902,1**	**103,3**	**1 997,5**	**102,1**
Yanvar-iyun	**3 906,2**	**102,5**	**4 090,1**	**101,5**
İyul	759,3	103,7	802,4	103,3
Avqust	770,5	103,6	800,4	103,8
Sentyabr	850,5	101,0		
III rüb	**2 380,3**	**102,7**		
Yanvar-sentyabr	**6 286,5**	**102,6**		
Oktyabr	830,5	103,4		
Noyabr	827,9	103,4		
Dekabr	1 186,8	104,0		
IV rüb	**2 845,2**	**103,8**		
İllik	**9 131,7**	**103,0**		

Cədvəl 71

Dövlət büdcəsinin aylıq və rüblük icrası

	Dövlət büdcəsinin gəlirləri		Dövlət büdcəsinin xərcləri	
	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	icra, milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2018-ci il				
Yanvar	1393,2	112,0	976,5	105,6
Fevral	1216,4	107,9	1493,1	117,9
Mart	1953,8	160,0	1938,4	112,6
I rüb	**4563,4**	**127,1**	**4408,0**	**112,7**
Aprel	2056,5	143,8	1558,0	105,5
May	1625,5	123,8	1628,4	122,1
İyun	1615,0	116,2	1929,9	131,3
II rüb	**5297,0**	**128,2**	**5116,3**	**119,5**
İyul	2269,8	134,7	2125,0	135,2
Avqust	1951,7	141,6	1836,4	117,6
Sentyabr	2026,4	161,3	2180,4	149,7
III rüb	**6247,9**	**144,6**	**6141,8**	**133,8**
Oktyabr	2107,1	139,3	2103,9	154,0
Noyabr	1982,1	166,2	1900,2	144,7
Dekabr	2311,4	130,8	3061,4	143,6
IV rüb	**6400,6**	**143,1**	**7065,5**	**146,9**
2019-cu il				
Yanvar	2109,9	151,4	1276,7	130,7
Fevral	1439,9	118,4	1693,2	113,4
Mart	1906,9	97,6	2089,3	107,8
I rüb	**5456,7**	**119,6**	**5059,2**	**114,8**
Aprel	2064,4	100,4	2161,3	138,7
May	1527,6	94,0	2205,5	135,4
İyun	1447,4	89,6	1525,0	79,0
II rüb	**5039,4**	**95,1**	**5891,8**	**115,2**
İyul	2030,4	89,5	2151,6	101,3

Cədvəl 72

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə xarici ticarət göstəriciləri*

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	**20701383,2**	**8433668,7**	**12267714,5**
o cümlədən:			
İtaliya	3913482,4	215500,1	3697982,3
Türkiyə	2314467,6	816044,4	1498423,2
Rusiya Federasiyası	1606996,8	1183761,9	423234,9
Çin	1414393,1	727079,1	687314,0
İsveçrə	1278799,9	1190470,4	88329,5
Almaniya	1006979,5	406084,7	600894,8
İsrail	786090,9	33499,5	752591,4
Hindistan	772471,9	80253,0	692218,9
Amerika Birləşmiş Ştatları	573746,0	562591,3	11154,7
Fransa	564258,3	165078,1	399180,2
Kanada	529595,9	392056,0	137539,9
Ukrayna	529020,4	258989,2	270031,2
İspaniya	510936,0	38936,5	471999,5
Çexiya	449938,7	28049,6	421889,1
Gürcüstan	415764,1	40369,2	375394,9
Birləşmiş Krallıq	376155,6	138452,9	237702,7
İran İslam Respublikası	341828,3	316452,0	25376,3
Avstraliya	334170,8	294176,7	39994,1
Portuqaliya	298524,6	7521,1	291003,5
Yaponiya	201523,6	113129,6	88394,0
Avstriya	162984,2	45485,0	117499,2
Qazaxıstan	158512,6	144098,4	14414,2
Yunanıstan	150621,8	7530,9	143090,9
Tailand	146483,6	26411,9	120071,7
Niderland	141611,3	81405,8	60205,5
Digər ölkələr	1722025,3	1120241,4	601783,9

*Gömrük məlumatı

Cədvəl 73

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2019-cu il			2018-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən: MDB üzvü dövlətləri	o cümlədən: digər ölkələr	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən: MDB üzvü dövlətləri	o cümlədən: digər ölkələr
Yanvar	256,0	-136,0	392,0	348,9	-200,9	549,8
Fevral	739,7	-147,3	887,0	409,6	-82,3	491,9
Mart	362,8	-212,1	574,9	405,5	-165,8	571,3
I rüb	**1358,5**	**-495,4**	**1853,9**	**1164,0**	**-449,0**	**1613,0**
Aprel	1179,6	-188,7	1368,3	1462,1	-75,0	1537,1
May	247,4	-125,5	372,9	889,1	-120,7	1009,8
İyun	177,8	-100,3	278,1	486,7	-85,3	572,0
II rüb	**1604,8**	**-414,5**	**2019,3**	**2837,9**	**-281,0**	**3118,9**
I y/illik	**2963,3**	**-909,9**	**3873,2**	**4001,9**	**-730,0**	**4731,9**
İyul	870,7	-164,9	1035.6	968,9	-156,8	1125,7
Avqust				1045,0	-141,1	1186,1
Sentyabr				353,2	-223,1	576,3
III rüb				**2367,1**	**-521,0**	**2888,1**
9 aylıq				**6369,0**	**-1251,0**	**7620,0**
Oktyabr				348,7	-167,5	516,2
Noyabr				905,2	-106,8	1012,0
Dekabr				370,7	-198,7	569,4
lV rüb				**1624,6**	**-473,0**	**2097,6**
İllik				**7993,6**	**-1724,0**	**9717,6**

Cədvəl 74

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında ixrac olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında		2018-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, min ton	168,3	156768,4	101,0	100,8
Təzə meyvə, min ton	112,5	159911,9	126,2	138,0
Kartof, ton	61555,5	26785,5	92,6	90,5
Çay, ton	823,5	5299,0	102,2	96,7
Bitki yağları, ton	4389,5	4158,0	66,1	76,9
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	1521,7	1616,6	133,5	139,2
Şəkər, ton	37993,2	16531,0	149,2	111,2
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	3602,3	4544,4	106,4	111,5
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	6179,3	6915,7	136,3	119,5
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	295,9	3879,5	79,3	84,4
Tütün, ton	3404,5	7446,0	1,9 d.	131,2
Bentonit gili, ton	92682,4	5186,7	105,2	103,9
Xam neft, min ton	19554,2	9541342,4	117,4	110,0
Xam neft, min ton (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	18306,4	8616452,9	96,8	90,9
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, min ton	131,6	80410,9	56,6	63,6
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, min ton	465,7	222675,4	125,1	112,9
Maye qaz, ton	41821,9	9322,2	69,2	87,0
Təbii qaz, mlyn.kub metr	6709,7	1262496,8	1,7 d.	1,7 d.
Təbii qaz, mlyn.kub metr (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	6938,2	1418806,6	134,0	1,6 d.
Neft koksu, min ton	148,5	14775,8	102,5	1,6 d.
Polietilen, ton	59593,5	50161,2	98,9	87,5
Pambıq lifi, ton	56888,8	82208,5	2,0 d.	1,8 d.
Pambıq ipliyi, ton	7104,4	17330,3	143,0	139,5
Qara metallardan borular, ton	6636,5	4518,4	17,5	14,8
Qara metallardan yarımfabrikatlar, ton	23965,2	10112,0	139,5	132,7
Emal olunmamış alüminium, ton	24529,4	45768,9	106,2	93,7

Cədvəl 75

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında idxal olunan mühüm növ məhsullar

Malların adı	2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında		2018-ci ilin yanvar-iyul aylarına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	5300,4	16780,8	114,7	119,1
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	20608,2	22804,7	114,7	114,4
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	7482,2	37304,9	102,4	86,8
Kartof, ton	91830,3	23976,0	114,1	117,3
Təzə tərəvəz, ton	16176,0	8358,7	139,7	133,2
Təzə meyvə, ton	70847,5	72310,7	105,1	120,9
Çay, ton	7379,3	28746,7	98,5	98,7
Buğda, min ton	653,2	145789,0	109,2	137,5
Bitki yağları, ton	81104,1	61321,5	94,5	83,2
Xam şəkər və şəkər, min ton	182,5	68377,2	1,6 d.	1,6 d.
Siqaretlər, mlyn. ədəd	2900,8	47177,5	55,5	69,8
Sement və sement klinkerləri, ton	22032,8	5532,5	79,1	82,2
Mineral gübrələr, min ton	206,9	70666,3	118,6	145,0
Polietilen, ton	27432,5	32258,6	121,7	111,6
Rezin şinlər, min ədəd	1132,6	42953,8	110,1	131,2
Polad prokatı, min ton	192,9	148400,5	121,2	125,0
Qara metallardan çubuqlar, ton	74717,0	41748,9	88,4	81,2
Qara metallardan künclüklər, ton	23090,0	16876,2	111,9	97,3
Qara metallardan borular, min ton	105,8	143723,5	90,2	65,0
Məişət kondisionerləri, min ədəd	178,3	41603,0	1,8 d.	1,7 d.
Məişət soyuducuları, ədəd	17688	3939,0	80,6	75,6
Paltaryuyan maşınlar, min ədəd	100,3	20551,1	109,0	125,3
Hesablama maşınları,blok və qurğuları, min ədəd	294,5	44062,9	129,2	120,9
Minik avtomobilləri, ədəd	20800	289972,8	2,0 d.	1,6 d.
Avtobuslar, ədəd	139	7497,1	2,0 d.	1,7 d.
Yük avtomobilləri, ədəd	1943	31442,8	1,7 d.	1,6 d.
Oturacaq,ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, min ədəd	429,4	39794,5	106,1	93,7

Cədvəl 76

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Özbəkistan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	102,5	106,8[1]	101,3	104,1[1]	106,9	104,4[2]	100,7[1]*	107,5[2]	105,8[1]	104,6[3]
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	102,2	108,4	100,6	102,7	119,5	101,3[1]	102,6	113,1	106,8	100,4
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	105,6	100,0	107,1	109,6	100,9	101,3	107,7	101,6	142,3	108,1
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	97,3	104,5	104,9	111,3	106,0	125,1[2]	100,6[1]	89,3	158,9[1]	112,3[1,4]
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	103,4	101,8	93,3	101,0	85,9[5]	99,4[1]	98,7	99,2	102,2[1]	98,1
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	102,9	108,2	105,2	105,4	104,1		101,6	109,9	106,5	110,1
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	106,8	109,4	107,2	106,2	106,6	117,0[6]	101,8	121,1		111,1
İstehlak qiymətlərinin indeksi	102,7	101,9	105,9	105,1	100,1	103,5	105,0	107,7	113,5	109,0
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	106,6[7]		113,4[1]				104,6[1]*			
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	105,1[7]						106,1[1]*			
Sərəncamda qalan real gəlirlər	103,9[7]		107,0[1]				98,7[1]*			
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı	108,2[1]	105,9*	114,2	113,1*	104,2[1]	117,2[2]	107,2*	111,1[1]	130,1[1]	119,7[1]
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı				99,8*			93,4*			
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	168,0	93,1	72,4	111,7	124,4	78,6	105,3	96,2[1]		94,2

…ardı

2019-cu ilin yanvar-iyul aylarında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Tacikistan	Özbəkistan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	108,5[8)]	103,0	95,9[1)]	98,4[1)]	104,2[1)]	103,5[1)]	96,1[9)]	102,7	131,6[1)]	105,2[1)]
o cümlədən MDB dövlətlərinə	108,3	110,0	100,2	103,4	76,9	97,2	98,6	76,1	131,5	93,8
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	109,0	100,3	90,8	97,5	137,2	104,7	95,7	128,5	131,6	107,2
İdxal (faktiki qiymətlərlə)-cəmi	119,6[8)]	101,9	98,7[1)]	107,9[1)]	88,4 [1)]	102,6[1)]	97,0[9)]	100,9	135,6[1)]	108,5[1)]
o cümlədən MDB dövlətlərindən	102,9	105,2	95,0	95,4	97,0	109,1	98,9	109,2	112,9	99,3
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	125,2	100,5	105,1	119,5	82,0	100,7	96,8	90,1	150,8	111,3

[1)] 2019-cu ilin yanvar-iyunu 2018-ci ilin yanvar-iyununa nisbətən
[2)] 2019-cu ilin yanvar-mart 2018-ci ilin yanvar-martına nisbətən
[3)] 2019-cu ilin II rübü 2018-ci ilin II rübünə nisbətən
[4)] Qeyri-maddi aktivlərə yönəldilən investisiyalar daxil olmaqla
[5)] Yüklərin yüklənməsi
[6)] 2019-cu ilin yanvar-iyunu 2018-ci ilin yanvar-iyununa nisbətən.Ticarət müəssisələrinin avtomobil və motosikllər nəzərə alınmadan əmtəə satışından əldə olunan gəlirləri
[7)] Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən
[8)] 2019 -cu ilin yanvar-iyunu 2018-ci ilin yanvar-iyununa nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.
[9)] 2019 -cu ilin yanvar-iyunu 2018-ci ilin yanvar-iyununa nisbətən. Rusiya Bankının tədiyə balansının məlumatlarına əsasən.
* Qiymətləndirmə
Qeyd: Ukrayna üzrə məlumatlar Ukraynanın Dövlət statistika xidmətinin rəsmi saytından götürülmüşdür.

METODOLOJİ İZAHLAR

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərlə ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzdlu işçilərə verilən əməkhaqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsini, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənasib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

-əlavə dəyər vergisi (ƏDV);

-aksizlər, satışa görə vergilər və s;

-ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);

-dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);

-idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

Dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminə - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusiləşdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərüffatları tərəfindən satılmaq üçün istifadə olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin dəyəri daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş, özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun dəyərinə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun dəyəri zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sənaye istehsalı indeksi - dəyər ifadəsində sənaye məhsulunun həcminin dəyişməsinin dinamikasını xarakterizə edir. Sənaye statistikasında tətbiq edilən metodologiyaya görə, artım (azalma) sürətləri məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı aqreqasiya zamanı çəkilər sistemində dəyər ifadəsində "əlavə dəyər" göstəricisi istifadə olunur.

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – bütün növ əsas vəsaitlərin alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına yönəldilmiş xərclərin məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, layihə-axtarış və sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə

və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədənkənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisinə – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər - xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərdir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər – mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi

vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin dəyərinə – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitar qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məsullarının (yemlik kökümeyvəlilər, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasından əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitar kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar,

yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çəkilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşıdığı yükün həcmini daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sərnişinlərin sayını əhatə edir. Sərnişin daşınmasının həcminə, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsindən asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sərnişinlərin hamısı (ödəniş etmədən getmək hüququ olan sərnişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi – sərnişindaşıma nəqliyyatının işinin həcmini məsafə ilə xarakterizə edir və sərnişin-kilometrlə ölçülür. Sərnişin dövriyyəsi daşınmış sərnişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

Rabitə xidmətlərinin dəyəri - rabitə müəssisəsinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərdir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş rabitə xidmətləri müqabilində rabitə müəssisəsinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Buraya poçt rabitəsi, feldyeger və xüsusi rabitə, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, radiorabitə, radio və televiziya yayımı və peyk rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, naqilsiz radiorabitə üzrə, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, İSDN xidmətləri, ADSL və HDSL xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz yerli telefon rabitəsi xidmətləri və digər rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi ilə kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin dəyərini əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Orta aylıq nominal əməkhaqqı – hesablanmış əməkhaqqı fondunun (vergilər və digər sosial ödəmələr daxil olmaqla) faktiki işləmiş işçilərin sayına (sosial, habelə ödənişsiz məzuniyyət verilmiş işçilər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədavüldə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmini və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – məşğul və işsiz əhalinin ümumi sayıdır.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – məşğul olmayan, müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan və işə başlamağa hazır olmayan 15 və yuxarı yaşda olan şəxslərdir.

Məşğul əhali - Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan və bir qayda olaraq qazanc (gəlir) gətirən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları, Azərbaycan Respublikasında daimi yaşayan vətəndaşlığı olmayan şəxslər və əcnəbilərdir.

İşsiz əhali – işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, müvafiq icra hakimiyyəti orqanında işaxtaran kimi qeydiyyata alınan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir. Bu şəxslər, milli qanunvericiliyə uyğun olaraq işsiz statusu almaq hüququna malikdir.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsini səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsini əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanılır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı

məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti-quraşdırma işlərində istehsalçı qiymətləri indeksi - "Tikinti" iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikası sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və "tərkib elementləri" metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti-quraşdırma işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma qiymətləri indeksi - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma qiymətləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə: yükün növünə, göndərmənin

ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma qiymətlərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

Əhali sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün bu əraziyə gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında müvafiq akt qeydlərində olan məlumatların hər ay statistik cəhətdən işlənməsi nəticəsində əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanların sayı daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Təbii artım əhalinin

orta illik sayına bölünərək orta illik əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə müəyyən edilir.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq səhiyyə müəssisələrində tərtib olunan ölüm haqqında tibbi şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə görə hesablanır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikası yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar da hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə

Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələrində qeydiyyata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – təqvim ilində qeydə alınmış boşanmaların sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.